

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Kateřina Grygarová

Školství v rámci EU - Komparace

Bakalářská práce

Olomouc 2011

„Já, níže podepsaná Kateřina Grygarová, autor bakalářské práce na téma „Školství v rámci EU - Komparace“, která je literárním dílem ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., dávám tímto jako subjekt údajů svůj souhlas ve smyslu § 4 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb., správci:

Univerzita Palackého v Olomouci, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc, Česká republika

ke zpracování osobních údajů v rozsahu: jméno a příjmení v informačním systému, a to včetně zařazení do katalogů, a dále k zpřístupnění jména a příjmení v katalozích a informačních systémech UP, a to včetně neadresovaného zpřístupnění pomocí metod dálkového přístupu. Údaje mohou být takto zpřístupněny uživatelům služeb Univerzity Palackého. Realizace zpřístupnění zajišťuje ke dni podání tohoto prohlášení vnitřní složka UP, která se nazývá informační centrum UP. Souhlas se poskytuje na dobu ochrany autorského díla dle zákona č. 12/2000 Sb.“

„Prohlašuji, že moje osobní údaje výše uvedené jsou pravdivé. Prohlašuji tímto, že jsem celou práci vypracovala samostatně a použitím literatury, jejíž seznam je uveden na konci bakalářské práce.“

.....
Kateřina Grygarová

Poděkování paní JUDr. Dalimile Gadasové Dr., vedoucí práce, za ochotu, vstřícnost, pomoc a přínosné rady při zpracování bakalářské práce.

Obsah

Úvod.....	5
1. Právní rámec	6
1.1. Právní předpisy upravující terciární vzdělání v ČR	6
1.2. Právní předpisy upravující vysokoškolské vzdělání ve Francii.....	9
1.3. Harmonizace vzdělávacích systému	13
2. Terciární vzdělání v obou zemích	23
2.1. Terciární vzdělání v České republice	23
2.2. Terciární vzdělání ve Francii	29
3. Mezinárodní Spolupráce	35
3.1. Francouzsko-české vztahy	35
3.2. Zahraniční programy a studium v Evropské unii	39
Závěr.....	43
Zdroje	

Úvod

Tato bakalářská práce se zabývá tematikou školství. Jelikož se jedná o velmi rozsáhlou oblast, zaměřuje se konkrétně na terciární školství. Pro účely komparace byla k České republice vybrána jako reprezentující stát Evropské unie Francie, s ohledem na to, že Francouzská republika je vyspělým a významným evropským státem se školstvím na vysoké úrovni a také proto, že jsem měla možnost tamní vysokoškolský systém osobně poznat. Práce se nezaměřuje výhradně na komparaci – srovnání těchto dvou zemí, ale poukazuje také na důležitou funkci Evropské unie jako iniciátora harmonizace a sjednocení vzdělávacích systémů v rámci členských, ale i nečlenských evropských a mimoevropských zemí.

Cílem je vymezit právní předpisy upravující terciární vzdělávání obou zemí, představit a srovnat jednotlivé systémy terciárního vzdělávání, přiblížit mezinárodní spolupráci mezi státy a zmínit úlohu i zapojení Evropské unie v dané oblasti.

U právních předpisů jsou představeny základní ústavní principy stěžejní zákony a vyhlášky právních úprav České a Francouzské republiky. Jednotlivé úmluvy a programy na mezinárodní úrovni, především na té komunitární, které se snaží o harmonizaci terciárního školství, ovlivňují směr ubírání státních politik v oblasti se snahou vytvořit jednotný Evropský prostor pro vysokoškolské vzdělání a tím zároveň usnadnit uznávání vzdělání.

Následně jsou představeny vzdělávací systémy obou zemí, jejich specifika, shodné znaky, jednotlivé druhy a typy vysokých škol, charakter vysokoškolských institucí, možnosti studia, typy studijních programů, podmínky přijetí ke studiu a způsoby ukončení studia.

Přiblížené jsou také vzájemné francouzsko-české vztahy, spolupráce zemí na nejrůznějších projektech, programech, členství v mezinárodních organizacích, zapojení do procesů vedoucích k postupnému sjednocování vzdělávání v rámci EU a do zahraničních studijních programů, které umožňují mobilitu jak studentům, tak vysokoškolským pedagogům a školitelům.

Závěr práce je věnován celkovému shrnutí problematiky a vyzdvižení jednotlivých shod a specifík v terciárním školství; dále jsou uvedeny možnosti následného vývoje terciárního školství v návaznosti na sjednocování a sbližování systémů.

1. Právní rámec

1.1. Právní předpisy upravující terciární vzdělání v ČR

Listina základních práv a svobod

Ustanovení nejvyšší právní síly vztahující se ke vzdělání nalezneme v Listině základních práv a svobod¹ (dále jen „listina“), která je součástí Ústavního pořádku České republiky (dále jen „ČR“).

V článku 33 hlavy čtvrté listiny, v níž se nachází práva hospodářská, sociální a kulturní, je zakotveno právo na vzdělání, právo na bezplatné vzdělání a právo na pomoc státu při studiu.² Jedná se o obecný a závazný výčet práv, přičemž jednotlivá práva jsou dále upřesněna a rozvedena v jednotlivých zákonech upravujících školství.

Dále článek 25 hlavy třetí listiny, která se týká práv národnostních a etnických menšin, přiznává právo menšinám na vzdělání v jejich rodném jazyce za podmínek stanovené zákonem.³

Zákon o vysokých školách⁴

Vysoké školy obecně jsou nejvyšším článkem české vzdělávací soustavy a vedle činnosti pedagogické mají vykonávat i činnost vědeckou, výzkumnou, vývojovou, tvůrčí a inovační.

---

¹ Listina základních práv a svobod, Usnesení předsednictva ČNR ze dne 16. 12. 1992, o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku, ve znění pozdějších předpisů

² Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů

„**Čl. 33 [Vzdělání]** (1) Každý má právo na vzdělání. Školní docházka je povinná po dobu, kterou stanoví zákon.

(2) Občané mají právo na bezplatné vzdělání v základních a středních školách, podle schopností občana a možností společnosti též na vysokých školách.

(3) Zřizovat jiné školy než státní a vyučovat na nich lze jen za podmínek stanovených zákonem; na takových školách se může vzdělání poskytovat za úplatu.

(4) Zákon stanoví, za jakých podmínek mají občané při studiu právo na pomoc státu.“

³ Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů

„**Čl. 25 [Práva menšin]** (1) Občanům tvořících národnostní nebo etnické menšiny se zaručuje všestranný rozvoj, zejména právo společně s jinými příslušníky menšiny rozvíjet vlastní kulturu, právo rozšiřovat a přijímat informace v jejich mateřském jazyce a sdružovat se v národnostních sdruženích. Podrobnosti stanoví zákon.

(2) Občanům příslušejícím k národnostním a etnickým menšinám se za podmínek stanovených zákonem zaručuje též:

a) právo na vzdělání v jejich jazyku,

b) právo užívat jejich jazyka v úředním styku,

c) právo účasti na řešení věcí týkajících se národnostních a etnických menšin.

⁴ Zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů

Samotný zákon je rozdělen na 15 částí, z nichž každá se soustředí na určitou oblast. Zákon upravuje veřejné, soukromé a státní vysoké školy, jednotlivé studijní programy, studium na vysoké škole, akreditaci, obecně i akademické pracovníky a studenty.

U veřejných vysokých škol jsou v zákoně zmíněny podmínky pro zřízení, vnitřní předpisy, orgány, rozpočet, majetek, hospodaření, další povinnosti, členění fakulty, s tím spojené práva, orgány a vnitřní předpisy fakulty, v neposlední řadě zde nalezneme i působnost ministerstva vůči veřejným vysokým školám.⁵

U soukromých vysokých škol tento zákon upravuje státní souhlas, financování, vnitřní předpisy, další povinnosti a opět působnost ministerstva v této oblasti.⁶ Další část se zabývá rozdělením studijních programů a zveřejňováním závěrečných prací.⁷

Část Studium na vysoké škole obsahuje obecná ustanovení spojená se studiem jako např. přijímací řízení, zápis do studia, rozvrh, státní zkoušky, přerušení, ukončení studia a poplatky s ním spojené.⁸ V části o Studentech nalezneme nejen práva a povinnosti, ale také disciplinární přestupky a zvláštní ustanovení o vyloučení ze studia.⁹ Další část o Akademických pracovnících upravuje obecné postavení akademických pracovníků obecně, jmenování docentem, habilitační řízení, jmenování profesorem, tvůrčí volno i výběrové řízení na veřejné vysoké škole.¹⁰ U části zabývající se akreditací nalezneme akreditaci studijního programu, habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem a akreditační komisi.¹¹

Následující části se zabírají státní správou, reprezentací vysokých škol, fakultními nemocnicemi v oblasti výuky lékařství a farmacie, vojenskými a policejními vysokými školami. Na konci zákona jsou společná a závěrečná ustanovení.¹²

Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání

Tzv. školský zákon¹³, jak bývá často označován, sloučil úpravu primárního, sekundárního i terciárního školství. Tento obsáhlý právní předpis upravuje širokou oblast spojenou s předškolním, středním, vyšším odborným a jiným vzdělání.

⁵ § 5 až 38 zákona č.111/1998 Sb. o vysokých školách

⁶ § 39 až 43 zákona č.111/1998 Sb. o vysokých školách

⁷ § 44 až 47 zákona č.111/1998 Sb. o vysokých školách

⁸ § 48 až 60 zákona č.111/1998 Sb. o vysokých školách

⁹ § 61 až 69 zákona č.111/1998 Sb. o vysokých školách

¹⁰ § 70 až 77 zákona č.111/1998 Sb. o vysokých školách

¹¹ § 78 až 86 zákona č.111/1998 Sb. o vysokých školách

¹² § 87 až 109 zákona č.111/1998 Sb. o vysokých školách

¹³ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání

Z terciárního vzdělání je v zákoně upraveno pouze vyšší odborné vzdělání. Školský zákon stanovuje cíle, organizaci i průběh vyššího odborného vzdělání, dále podmínky přijetí ke studiu, hodnocení výsledků, uznávání dosaženého vzdělání a ukončování tohoto typu vzdělání.¹⁴ V jedné z částí nalezneme i akreditaci vzdělávacího programu u vyššího odborného vzdělání a akreditační komisi, neboť ta se právě liší od té u vysokých škol¹⁵ (viz. kapitola 2.1.).

S tímto zákonem souvisí **zákon o pedagogických pracovnících**¹⁶, který stanovuje podmínky a předpoklady pro výkon činnosti pedagoga a nevztahuje se na vysoké školy. V rámci terciárního vzdělání se dá tedy aplikovat pouze na pedagogy vyššího odborného vzdělání.

Prováděcí předpisy

Vyhláška o postupu a podmínkách při zveřejnění průběhu přijímacího řízení na vysokých školách¹⁷, podrobně upravuje postup a podmínky při zveřejňování průběhu přijímacího řízení, podle této vyhlášky je uložena povinnost, aby bylo zveřejněno zadání otázek, a aby byla provedena statistika výsledků.

Dalším z prováděcích předpisů je **vyhláška o obsahu žádostí o akreditaci studijního programu**¹⁸. Ta stanoví podmínky a náležitosti, které musí splňovat žádost o akreditaci studijního programu, podle jeho typu. Z této vyhlášky zjistíme okruh osob, které jsou oprávněny žádost podat. U státní a veřejné vysoké školy je k podání žádosti o akreditaci oprávněn její rektor, u soukromé vysoké školy orgán, jenž vykonává působnost rektora (...) ¹⁹. Vyhláška rovněž určuje obsah žádosti, který musí zahrnovat názvy studijních programů, jejich stručnou charakteristiku, cíl studia, profil absolventa, dále musí být uvedeny podmínky, které je nutno splnit v jednotlivých programech, předpoklady pro personální zajištění výuky, předpoklady o finančním a materiálním zabezpečení, dále je nutno uvést i předpokládaný počet osob, které mohou vstupovat do programů. Ve vyhlášce nalezneme jak ustanovení společná pro všechny tři typy studijních programů, tak ustanovení, která se týkají pouze

¹⁴ § 92 až 103 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání

¹⁵ § 104 až 107 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání

¹⁶ Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů

¹⁷ Vyhláška č. 342/2002 Sb., o postupu a podmínkách při zveřejnění průběhu přijímacího řízení na vysokých školách, jak vyplývá ze změn provedených vyhláškou č. 276/2004 Sb.

¹⁸ Vyhláška č. 42/1999 Sb., o obsahu žádostí o akreditaci studijního programu

¹⁹ § 1 (1) Vyhlášky č. 42/1999 Sb., o obsahu žádosti o akreditaci studijního programu

určitého typu studijního programu. Závěrečné paragrafy vyhlášky se poté věnují žádosti o prodloužení platnosti akreditace a žádosti o rozšíření akreditovaného studijního programu.

Vyhláška o vyšším odborném vzdělávání²⁰ ve své první části přibližuje přijímání do prvního ročníku vzdělávání, organizaci vzdělávání co se týká vyučování a studijních skupin, v rámci hodnocení výsledků studentů formy hodnocení společně s komisionálním přezkoušením, absolutorium včetně úpravy řádných termínů, organizace a hodnocení absolutoria.²¹ Druhá část je zase naopak věnována žádosti o akreditaci vzdělávacího programu, třetí se zabývá problematikou úplaty za vzdělání, upravuje výši úplaty a splatnost školného. Ve čtvrté nalezneme pouze přechodná a závěrečná ustanovení.

1.2. Právní předpisy upravující vysokoškolské vzdělání ve Francii

Francouzské školství je postaveno na základních principech, některé z nich nalezneme v Ústavě V. Francouzské republiky²², většina je pak zakotvena ve Školském zákoníku, jenž je stěžejním právním předpisem upravujícím oblast školství.

Nejdůležitější princip zakotvuje francouzská ústava hned ve své preambuli, ve které je zdůrazněno a deklarováno, že " *národem je dětem i dospělým garantován rovný a svobodný přístup ke vzdělání, vyučování, profesnímu vzdělávání a kultuře.*"²³ Tento hlavní princip v sobě zahrnuje princip rovnosti příležitostí, právo na vzdělání a povinnost státu zajistit veřejné vzdělání podle zásad bezplatnosti a laicismu²⁴. Další podstatné principy francouzského vzdělávacího systému jsou formulovány v zákonech, aplikovatelných v souladu s ústavou. Okrajové části školství jsou upraveny zvláštními zákony²⁵:

---

²⁰ Vyhláška č. 10/2005 Sb., o vyšším odborném vzdělávání, jak vyplývá ze změn provedených vyhláškou č. 470/2006 Sb.

²¹ § 2 až 9 vyhlášky č. 10/2005 Sb., o vyšším odborném vzdělávání, jak vyplývá ze změn provedených vyhláškou č. 470/2006 Sb.

²² Constitution de la Ve République. Dostupné na <<http://www.assemblee-nationale.fr/connaissance/constitution.asp>>

²³ Volný překlad preambule Ústavy V. republiky, Constitution de la Ve République, „la Nation garantit l'égal accès de l'enfant et de l'adulte à l'instruction, la formation professionnelle et à la culture“

²⁴ Zásadou laicismu se Francie jako stát snaží omezit a v některých případech vyloučit vliv církve a náboženství na veřejný život

²⁵ Názvy a označení jednotlivých francouzských platných právních předpisů je přesnou interpretací způsobu francouzského označení zákonů.

- **zákon 2005-380 z 23. dubna 2005 o budoucím směřování a programu škol²⁶**, který stanovuje principy pro rozvoj a zvýšení úrovně vzdělání mladých Francouzů. Dále ukotvuje několik principů a cílů, mezi které patří např.: lépe garantovat rovnost příležitostí, napravit situaci v oblasti vzdělání cizích jazyků, podpora ke zvládnutí a k úspěšnému ukončení studia, pomoc při zapojení absolventů do pracovního procesu. Tento stále platný zákon se zavazuje k modernizaci školství, tudíž je třeba se zaměřit na oblast školství a její spravování, lepší organizaci výuku a tím i větší posílení a respektování hodnot Francouzské republiky.
- **Pětiletý zákon č. 93-1313 z 20. prosince 1993 týkající se práce, zaměstnání a profesního vzdělání²⁷**, odstartoval podpůrné kvalifikační akce mládeže od 15-26 let.
- **Orientační zákon č. 89-486 z 10. července 1989²⁸** označil školství za státní prioritu, pozměnil a doplnil legislativu školského systému, hlavní změnou byla především reorganizace školního tempa a učebních okruhů.

Školský zákoník

Jak již bylo zmíněno, stěžejním textem francouzského školství je Školský zákoník²⁹ (dále jen „zákoník“), tento dokument obsahuje ustanovení, která obsahují všeobecné principy, upravují školský systém, správu školství, primární, sekundární i terciární vzdělání, a také pedagogické pracovníky. Zákoník je chápán jako první etapa na cestě ke zjednodušení a zpřístupnění právních předpisů, co se školství týče. Jednotný dokument nahradil zhruba stovku rozptýlených zákonů upravujících právo školství, čímž usnadnil orientaci v tomto právním odvětví.

---

²⁶ Loi n°2005-380 du 23 avril 2005 d'orientation et de programme pour l'avenir de l'école, Version consolidée au 24 avril 2005. Dostupné na

<[²⁷ Loi n° 93-1313 quinquennale du 20 décembre 1993 quinquennale relative au travail, à l'emploi et à la formation professionnelle. Dostupné na](http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000000259787&dateTexte=></p>
</div>
<div data-bbox=)

<[²⁸ Loi n° 89-486 d'orientation sur l'éducation du 10 juillet 1989. Dostupné na <\[²⁹ Code de l'éducation, Version consolidée au 31 mars 2011. Dostupné na <\\[10\\]\\(http://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=LEGITEXT000006071191></p>
</div>
<div data-bbox=\\)\]\(http://dcalin.fr/textoff/loi_1989.html></p>
</div>
<div data-bbox=\)](http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=LEGITEXT000006069144&dateTexte=20110406></p>
</div>
<div data-bbox=)

Zákoník je rozdělen na dvě části, část první zákonodárnou neboli legislativní a část druhou nařizovací. Kodifikace celé první části byla dokončena 13. července 2004. V této části nalezneme soubor platných předpisů upravujících školství rozdělených do 9 obsáhlých oddílů:

- Všeobecné principy týkající se školství
- Správa školství
- Organizace primárního a sekundárního školství
- Školská zařízení
- Školní život
- Organizace terciárního školství
- Vysokoškolská zařízení
- Vysokoškolský život
- Zaměstnanci, personál v oblasti školství

Úmyslem zákonodárce bylo obě části koncipovat stejně, tak aby obsahovaly stejné oddíly. V roce 2004 byly přijaty první dva oddíly druhé nařizovací části – všeobecné principy týkající se školství a správa školství. Roku 2006 byla druhá část rozšířena o třetí oddíl, jenž upravuje organizaci primárního a sekundárního školství. K datu 1. ledna 2011 nabyly účinnosti další tři oddíly, k původním třem byly zpracovány oddíly školská zařízení, školský život, zaměstnanci, personál v oblasti školství. V současné době chybí upravit tři oddíly týkající se právě vysokého školství.³⁰

Úprava vysokých škol podle Školského zákoníku

Jak již bylo zmíněno, v první části nalezneme tři oddíly, které se blíže zaobírají terciárním školstvím. V šestém oddíle zaměřeném na organizaci je zmíněno obecné uspořádání, základní principy vztahující se k úseku vysokoškolského vzdělání, rozvoj této oblasti, vymezení hlavních pravomocí a působnosti spadající pod ministra vysokého školství, celkový průběh studia a jeho rozdělení na tři studijní cykly. Dále vymezuje celkovou charakteristiku, podmínky a předpoklady ke studiu jednotlivých cyklů, obecná pravidla

---

³⁰ Le code de l'éducation. Dostupné na http://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do;jsessionid=4CF7AAADF62381271D11F31347117BCB.tpdjo14v_3?cidTexte=LEGITEXT000006071191&dateTexte=20110101

k udělení titulů. Zajímavostí je, že zákoník upravuje jednotlivá zaměření vzdělání, např. zdravotnictví, technické zaměření vysokých škol, obecné zaměření.³¹

Sedmý oddíl zabývající se vysokoškolskými zařízeními vypočítává veškeré druhy vysokoškolských institucí včetně jejich obecné úpravy, specifik a dělení. Jsou zde uvedeny veřejné vysoké školy administrativního charakteru, soukromé vysoké školy, vysokoškolské instituce zaměřující se na budoucí výkon odborné profese i veřejné vysokoškolské instituce orientované na výzkumnou a vývojovou činnost, kde řadíme především univerzity a les grandes écoles³².

V osmém oddíle první části upravujícím univerzitní život zjistíme práva a povinnosti příjemců vysokoškolského vzdělání, tedy studentů, dále se dozvíme, jaké možnosti pomoci jsou nabízeny studentům ze strany státu i vysokých škol (např.: příspěvek na ubytování). Tento oddíl se dále zabývá zdravím a sociálním zabezpečením studentů, v neposlední řadě jsou zde zmíněny nabídky sportovních a kulturních aktivit pro studenty, které by měly být zajištěny vysokými školami.

Poslední oddíl stanoví postavení zaměstnanců v oblasti školství. Najdeme zde všeobecné i specifické předpoklady pro výkon práce v oblasti školství, které platí nejen pro vyučující, ale i pro administrativní, technický a jiný personál. Personál je dále rozdělen podle primárního, sekundárního, terciárního a specializovaného školství, přičemž ke každému typu jsou uvedena základní i specifická ustanovení.

Reforma francouzských univerzit

Dalším významným krokem, který ovlivnil francouzské vysoké školství, je **reforma univerzit, přijatá zákonem č. 2007-1199 z 10. srpna 2007 týkajícím se svobody a odpovědnosti univerzit, tzv. zákon o autonomii univerzit.**³³ Důvodů k reformě bylo již několik.

Tím prvním bylo zpřístupnění a zatraktivnění univerzit pro studenty, jelikož každým rokem zhruba 90 000 studentů ukončilo studium bez dosažení diplomu, 50% zapsaných

---

³¹ Le code de l'éducation. Dostupné na <http://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?sessionId=4CF7AAADF62381271D11F31347117BCB.tpdjo14v_3?cidTexte=LEGITEXT000006071191&dateTexte=20110101>

³² Specifický druh vysoké školy ve Francii, jedná se o veřejné vzdělávací zařízení s cílem vyškolení státní zaměstnance v určitých specializovaných oblastech, např.: v oblasti veřejné správy, zdravotnictví.

³³ Loi n°2007-1199 du 10 août 2007 relative aux libertés et responsabilités des universités Dostupné na <<http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000000824315>>

studentů prvních ročníků nezvládlo úspěšně dokončit první dva semestry a jeden rok po získání univerzitních diplomů 53% absolventů hledá pořád práci.³⁴

Druhým důvodem byla potřeba změnit tehdejší neúčinné řízení univerzit, které navíc postrádalo průhlednost a otevřenost. Reforma univerzity sledovala rovněž zviditelnění a vylepšení postavení francouzských univerzit v mezinárodním měřítku, a dále snahu zvýšit prestiž francouzských vysokých škol a přilákat ke studiu zahraniční studenty.

Díky zákonu nabyly univerzity nové rozšířené kompetence a spolu s nimi získaly zároveň i novou organizační strukturu. Text zákona vyjasňuje a utvrzuje autonomní postavení univerzit a mění systém vnitřního vedení. Dále obsahuje rovněž ustanovení, která by měla přispět k aktivnímu zapojení studentů na demokratickém řízení univerzit.

Mimo to, univerzity získaly větší kompetence v oblasti rozpočtové samosprávy. Od roku 1968, kdy byla zavedena částečná finanční samospráva univerzit, mohlo vedení disponovat pouze 25% rozpočtu, zbytek byl spravován státem; nyní univerzity nakládají se 100% rozpočtu včetně části finančních prostředků určených na mzdy zaměstnanců.

Zákon o autonomii univerzit nabyl účinnosti dne 12. září 2007, s tím že obsahuje ustanovení, která byla okamžitě závazná pro všechny univerzity, a opatření, která musela být splněna nejpozději do 11. srpna 2008. Dále jsou v tomto zákoně vymezeny rozšířené pravomoci v oblasti autonomie univerzit, pro jejichž nabytí musí být splněny zákonem určené podmínky nejpozději však do 5let od jeho účinnosti.³⁵

1.3. Harmonizace vzdělávacích systémů

Lisabonská úmluva

Důležitým krokem při sbližování evropského vysokého školství bylo vypracování **Úmluvy o uznávání kvalifikací ve vysokém školství v evropském regionu, tzv. Lisabonská úmluva**, přijatá v Lisabonu 11. dubna 1997 nahradila několik předešlých úmluv upravujících stejnou problematiku. Tato úmluva, týkající se uznávání kvalifikací, byla kompromisem několika jednání Rady Evropy společně s organizací Unesco³⁶. K ratifikaci

---

³⁴ Článek: Pourquoi la reforme de l'université ? Dostupné na <<http://www.nouvelleuniversite.gouv.fr/-pourquoi-la-reforme-de-l-universite-.html>>

³⁵ Článek: Application de la reforme. Dostupné na <http://www.nouvelleuniversite.gouv.fr/-calendrier-d-application-de-la-reforme-.html#outil_sommaire_5>

³⁶ Unesco je jednou ze 14 odborných organizací OSN, jedná se o Organizaci OSN pro výchovu, vědu a kulturu.

přistoupilo i mnoho mimoevropských zemí. Mezi signatářské země řadíme samozřejmě i Francii a Českou republiku.

Z toho tedy vyplývá, že pokud je země, v níž byl doklad vydán, smluvní stranou Lisabonské úmluvy, a Česká republika s ní nemá sjednanu dvoustranou ekvivalenční dohodu, je třeba při rozhodování o žádosti o uznání zahraničního vysokoškolského vzdělání a kvalifikace v České republice aplikovat Lisabonskou úmluvu v plném rozsahu, přednostně před zákonem o vysokých školách.³⁷ V případě Francouzské republiky platí totéž, přednostně bude aplikována Lisabonská úmluva před školským zákoníkem.

Vytváření Evropského prostoru vysokoškolského vzdělání

Sorbonnská deklarace

Roku 1998 byla v Paříži podepsaná Společná deklarace o harmonizaci výstavby Evropského systému vysokého školství, tzv. **Sorbonnská deklarace**³⁸. Dokument podpisem stvrdili ministři školství čtyř významných evropských zemí – Francie, Itálie, Německo a Velké Británie, které k tomu vedla snaha sjednotit odlišné vysokoškolské systémy. Deklarace stanovuje konkrétní zásady a cíle, kterých má být dosaženo. Mimo to zdůrazňuje mobilitu vysokoškolských studentů a učitelů, kterou považuje za nezbytnou součást skutečné evropské integrace. Česká republika se spolu s Dánskem, Belgií, Bulharskem, Rumunskem a Švýcarskem k této deklaraci připojila.³⁹

Boloňský proces

V návaznosti na Sorbonnskou deklaraci, která vyvolala velký ohlas, byla v červnu roku 1999 v Boloni přijata **Deklarace o vytvoření Evropského prostoru vysokoškolského vzdělání do roku 2010**⁴⁰, tzv. **Boloňská deklarace**. Vytvoření jednotného evropského vysokoškolského systému má zajistit atraktivnost evropského vysokého školství ve světovém měřítku a zvýšit konkurenceschopnost jeho absolventů na světovém trhu práce. Stanovených

---

³⁷ <http://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/zeme-v-niz-byl-doklad-vydan-je-smluvni-stranou-tzv>

³⁸ Znění Sorbonnské deklarace je dostupné na stránkách Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Dostupné na <<http://www.bologna.msmt.cz/?id=DeklaraceSorbonna>>

³⁹ Dostupné na <<http://www.bologna.msmt.cz/>>

⁴⁰ Znění Boloňské deklarace je dostupné na <http://translate.googleusercontent.com/translate_c?hl=cs&langpair=en|cs&u=http://www.bologna-bergen2005.no/Docs/00-Main_doc/990719BOLOGNA_DECLARATION.PDF&rurl=translate.google.cz&usg=ALkJrhhUkPy-lgNXvxLavqlaZ3tSyen8lg>

cílů by se mělo dosáhnout pomocí unifikace akademických titulů v signatářských zemích, plošným zavedením kreditového systému ECTS⁴¹, dále je třeba klást důraz na celoživotní vzdělávání a mobilitu akademického personálu i studentů; nedílnou součástí je také externí kontrola kvality vysokého školství.⁴²

Boloňská deklarace si bere za vzor anglosaský vzdělávací systém, který dělí studium na úseky. Prvním a zároveň základním stupněm je tříleté bakalářské studium, poté navazující dvouleté magisterské studium a posledním stupněm je doktorské studium, které je rovněž koncipováno na tři roky. Absolvování všech tří cyklů je podmíněno dosažením určitého počtu ECTS kreditů, u bakalářského cyklu je to 180 kreditů, u magisterského 120 kreditů a u doktorského studia je třeba získat dalších 120 kreditů.

Do Boloňského procesu je dnes zapojeno celkem 47 zemí. Od roku 1999, tedy od přijetí Boloňské deklarace, se reprezentanti zapojených zemí každé dva roky scházeli na summitech, aby diskutovali o průběhu procesu, jeho úspěšnosti a praktické implementaci.

V květnu **2001** proběhl **Pražský summit**, kde byly v **tzv. Pražském komuniké** stanoveny priority pro období 2001-2003. Mezi hlavní priority patřilo zajištění kvality a spolupráce týkající se uznávání dokladů a využívání kreditů, dále možnost přístupu k celoživotnímu vzdělání. Významným bodem summitu bylo uvědomění nezastupitelné role studentů a potřeby jejich aktivního zapojení do procesu.

V průběhu září **2003** se konala dvoudenní **konference ministrů v Berlíně**, v **tzv. Berlínském komuniké** ministři zdůraznili tři stěžejní principy na následující období 2003-2005.

Jedná se o **nejdůležitější priority celé reformy**, které byly zdůrazněny již v Praze - zabezpečení kvality, zavedení prvních dvou stupňů studia místo tradičních „dlouhých programů“ a snazší uznávání vzdělávání (celého i jeho částí) včetně ratifikace Lisabonské úmluvy o uznávání.⁴³

Pátá konference ministrů se konala v **norském Bergenu** v květnu **2005**, nepřinesla však nic nového, jen zopakovala základní cíle a zásady Boloňského procesu. Ministři v komuniké formulovali především nutnost propojení vědy a výzkumu se vzděláním a nezbytnost důrazné implementace vytyčených cílů. V Bergenu byly přijaty 2 dokumenty na

---

⁴¹ Originální název, podle kterého je používána i zkratka ECTS je European Credit Transfer System.

⁴² Článek: La Réforme. Dostupné na <<http://www.gralon.net/articles/enseignement-et-formation/universite/article-la-reforme-lmd-307.htm>>

⁴³ Boloňský proces je upraven na stránkách Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Dostupné na <<http://www.bologna.msmt.cz/>>

celoevropské úrovni: Rámec kvalifikací pro **Evropský prostor vysokoškolského vzdělávání a Soubor standardů, postupů a hlavních směrů v oblasti zabezpečení kvality** a přijali též princip Evropského registru agentur pro zabezpečení kvality. Oba přijaté dokumenty spolu s Lisabonskou úmluvou vymezují základní charakteristiky Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání v roce 2010, i v letech následujících.

Další **konference** proběhla v květnu **2007** ve Velké Británii, a to přímo v **Londýně**. Došlo ke shodě, že je třeba dále pokračovat v implementaci cílů Boloňského procesu, především v oblasti prostupnosti systémů, sociální spravedlnosti, uznávání předchozího vzdělání, ustanovení transparentních národních rámců kvalifikací. Prioritami stále zůstává mobilita a sociální rozměr procesu, i nadále by se mělo pokračovat s reformami, které souvisí s 3stupňovým studiem, zabezpečením kvality a uznávání kvalifikací.

Novinkou je zřízení Evropského registru pro agentury zabezpečující kvalitu ve vysokoškolském vzdělání, který má logickou návaznost na přijetí Souboru standardů, postupů a hlavních směrů v oblasti zabezpečení kvality v Bergenu. Dalšími tématy konference byla zaměstnanost absolventů, spolupráce vysokých škol a odběratelské sféry, zlepšení podmínek studentů a absolventů doktorských programů a spolupráce s mimoevropskými zeměmi. V souvislosti s posledně zmíněným tématem byla přijata strategie pro spolupráci a vztahy se zeměmi mimoevropskými. Ukončení konference se neslo ve shodě účastníků na tom, že Boloňský proces musí pokračovat i po roce 2010.

Další **společné komuniké** bylo přijato ministry 29. dubna **2009** na konferenci v Belgii, která probíhala **ve městech Lovañ a Nová Lovañ**. Tato šestá konference se odvíjela v odlišném duchu než ty předchozí, došlo k vyhodnocení pokroku, kterého bylo v rámci implementace cílů procesu dosaženo, pro nejbližší období byly stanoveny další cíle a došlo i k představení vizí a priorit Evropského prostoru vysokého školství pro příští desetiletí mezi které patří především posílení spravedlivého přístupu ke vzdělání a opatření k zajištění dokončení studií, zaměstnanost absolventů, mobilita, výzkum a inovace. Vedle podpory sociální dimenze vysokého školství se stává zásadní prioritou i otevřenost vůči světu. Projev zájmu mimoevropských zemí o užší spolupráci v rámci procesu byl obrovský, proto se po skončení konference ministrů konalo Boloňské politické fórum, které by mělo vést k podpoře celosvětové spolupráce v oblasti školství.

Přibližně deset let od zahájení procesu, tedy v roce **2010** se konaly výroční **konference v Budapešti a ve Vídni**, které doprovázely protesty studentů i veřejnosti.

Na konferencích byly vyslechnuty závěry expertního týmu, který se v uplynulých dvou letech zabýval hodnocením naplňování cílů a principů Boloňského procesu.

Během hodnocení zazněla i kritika, že proces pokračuje velmi pomalu, ztratil z dohledu vytyčené cíle, signatářské země postupují v rámci reformy nestejně, nedošlo k plánovanému zapojení studentů do rozhodovacích procesů. Zazněla také slova, že Boloňský proces by měl postupovat rychleji, zároveň by ale i mělo dojít k uvědomění, že má svá přirozená omezení, pokud jde o to, čeho má dosáhnout. V rámci procesu jsou vytyčené cíle, k jejichž splnění se členské státy zavázaly, ale pokud tak neučiní, nelze je nijak postihnout.⁴⁴

Nakonec i přes veškerou kritiku nedostatků Boloňského procesu ze strany veřejnosti i expertů, bylo konstatováno dosažení nesporného pokroku v oblasti sjednocování evropského vysokého školství.⁴⁵ Země, ve kterých nebyly ještě zcela zavedeny boloňské reformy, byly vyzvány, aby zintenzivnily své úsilí k naplnění cílů. Další pravidelné zasedání ministrů je naplánováno v roce **2012 v Bukurešti**.

Příklady projevů Boloňského procesu ve Francii a v České republice

Ve Francii, došlo v roce 2002 k reformě vysokého školství, tradiční a složitá výstavba francouzského vysokoškolského systému s udělováním nejrůznějších druhů diplomů byla pozvolna nahrazena zjednodušeným celoevropsky plánovaným systémem. Následná aplikace reformy na francouzských univerzitách probíhala postupně od roku 2002.

Univerzity nejprve přijaly harmonizovanou výstavbu evropských studií tvořenou třemi úrovněmi. Vzdělání je uspořádáno na semestry, které se skládají z tzv. vzdělávacích jednotek⁴⁶, které sdružují několik souvisejících předmětů a zahrnují různé formy vyučování, nejčastěji se však jedná o přednášky, semináře, cvičení a osobní práce. Každé vzdělávací jednotce, v závislosti na obtížnosti, je přisouzena hodnota určována pomocí ECTS kreditů. Semestr je tedy sestaven z několika vzdělávacích jednotek, za které student při úspěšném absolvování získá potřebných 30 ECTS kreditů. V roce 2010 byla reforma ve Francii téměř dokončena, pouze u několika oborů nebylo zasáhnuto, především se to týká studií v oblasti zdravotnictví.

---

⁴⁴ Článek Evropská reforma vysokoškolského vzdělávání – ještě je co zlepšovat. Dostupné na <<http://www.eesc.europa.eu/resources/docs/qeaa10005csn.pdf>>

⁴⁵ Boloňský proces je upraven na stránkách Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Dostupné na <<http://www.bologna.msmt.cz/?id=BudapestViennainfo>>

⁴⁶ Ve francouzštině označováno jako «l'unité d'enseignement».

Aktuální vývoj České republiky v Boloňském i Lisabonském procesu je zahrnut v Koncepci reformy vysokého školství v ČR z roku 2004 a v její Aktualizaci z roku 2005. Jedná se o dva stěžejní strategické dokumenty, které reflektují silné a slabé stránky našeho vysokoškolského systému, současné trendy v Evropě, shrnují cíle reformy a předkládají nástroje pro jejich dosažení. Podrobněji jsou oba zmíněné procesy zahrnuty v Dlouhodobém záměru vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol pro období 2006–2010. Implementace Dlouhodobého záměru je finančně podporována v rámci tzv. rozvojových programů Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy.⁴⁷

I ze strany vysokoškolských institucí došlo k aktivnímu zapojení do Boloňského procesu. V souvislosti s procesem došlo k restrukturalizaci většiny studijních programů⁴⁸, k větší podpoře mobility vysokoškolských studentů i pracovníků, k rozdělení akademického roku na 2 semestry, na některých vysokých školách byly zavedeny kredity ECTS a od roku 2006 všichni studenti dostávají Dodatek k diplomu. O celkové realizaci a zapojení České republiky do procesu informuje ministerstvo širokou veřejnost na speciálně zřízených internetových stránkách www.bologna.msmt.cz.

Prioritou pro ČR nadále zůstává práce na národní soustavě kvalifikací terciárního vzdělávání, která by měla dosáhnout souladu s tou evropskou, dále implementace navrženého modelu vnějšího hodnocení na národní úrovni, která bude vycházet z přijatých standardů. Nadále bude pokračováno v podpoře mobility a odstraňování překážek, které jí dosud bránily.

Zatímco u Francie můžeme konstatovat splnění vytyčených cílů Boloňského procesu stanovených do roku 2010, v případě ČR proces stále ještě trvá, teprve se směřuje k naplnění očekávaných cílů deklarace.

Evropská unie

Role vzdělávání v EU

„Od svého vzniku mělo Evropské hospodářské společenství jasnou představu o významu vzdělávání a odborné přípravy a jejich vlivu na hospodářskou integraci. Lidské zdroje představují v tomto pojetí významný potenciál ekonomiky, vyšší vzdělání je navíc

---

⁴⁷ Dostupné na stránkách ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR <<http://www.msmt.cz/vzdelavani/aktualizace-koncepce-reformy-vysokeho-skolstvi>>

⁴⁸ Vysokoškolské studiu, bylo rozděleno na tři po sobě jdoucí cykly téměř u všech studijních oborů, s určitými výjimkami, např.: v oblasti zdravotnictví, advokacie atd.

nespornou komparativní výhodou pro volný pohyb osob. Požadavky na kvalitu a systémy vzdělávání se nejprve týkaly srovnatelnosti kvalifikací, uznávání diplomů a zapojení sociálních partnerů do vzdělávání. V rámci prevence nezaměstnanosti byl kladen důraz na adaptabilitu a zaměstnatelnost absolventů škol. Role vzdělávání se v EU od té doby mnohonásobně zvětšila a rozšiřuje se i nadále. Vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů stojí dnes v centru pozornosti, příkladem širokého pojetí může být koncepce celoživotní učení.“⁴⁹

Politika EU v oblasti vzdělání

Vzdělávací politika má statut tzv. doplňující politiky EU, z něhož vyplývá, že Evropská unie nemá pravomoc v této oblasti přijímat a určovat závazná pravidla pro členské státy, nedochází tedy k přímému zásahu do národních vzdělávacích politik. Podoba vzdělávacích systému je vyhrazena jednotlivým vládám členských zemí, stejně jako obsah výuky, organizace systému odborného vzdělání, kulturní i jazyková rozmanitost. Evropská unie respektuje tyto systémy členských zemí, její aktivita se proto v této oblasti omezuje pouze na podporu členských států.

Aby bylo v následujících letech co nejefektivněji dosaženo cílů evropské vzdělávací politiky, je na půdě členských států využíváno **podkladů de lege ferenda**⁵⁰ a různých plánů.

Přímé zapojení orgánů Evropské unie do oblasti školství, spočívá v možnosti udělení doporučení. Jedním z nejdůležitějších je **Doporučení o klíčových kompetencích v celoživotním učení**, které identifikuje několik klíčových kompetencí, jež by žáci a studenti měli získat a rozvíjet v procesu učení; **Doporučení o Evropském rámci kvalifikací** má zase přispět k usnadnění přenosu a uznávání kvalifikací pomocí propojení systémů kvalifikací na národní úrovni. Evropská unie je rovněž zapojena do tzv. Kodaňského a Boloňského procesu.⁵¹

Podpora Evropské unie členských států spočívá především v systematické a rozsáhlé finanční podpoře/subvenci, která probíhá na základě společně přijatých cílů, prostřednictvím strukturálních fondů⁵² a zakládáním komunitárních programů zaměřujících se na mezinárodní spolupráci a evropský rozměr školství.⁵³ Dále mezi jednotlivými zeměmi podporuje

⁴⁹ Vzdělávání v Evropské unii. Dostupné na <<http://www.europass.cz/vzdelavani-v-eu/>>

⁵⁰ Z pohledu budoucí právní úpravy.

⁵¹ Vzdělávání a odborná příprava. Dostupné na <<http://www.euroskop.cz/670/sekce/vzdelavani-a-odborna-priprava/>>

⁵² Nejdůležitějším evropským fondem pro potřeby lidských zdrojů je Evropský sociální fond, který je v dnešní době součástí tzv. strukturálních fondů.

⁵³ <http://www.europass.cz/vzdelavani-v-eu/>

spolupráci a přispívá k rozvoji vzdělávání a odborné přípravy. Společné cíle jsou formulovány v různých dokumentech, např. tzv. Bílá kniha „Vzdělání a učení na cestě učící se společnosti“, Zelené knihy, sdělení Evropské komise, Memorandum o celoživotním učení. V roce 2002 byl přijat členskými státy pracovní program Vzdělávání a odborná příprava. Ten byl vypracován za účelem zajištění kvality a efektivity vzdělávacích programů v Evropě, a zároveň by měl zájemcům umožnit snazší přístup ke vzdělání. Přestože tyto dokumenty určující společné cíle a strategie nejsou závazné, některé z nich se staly důležitými milníky v oblasti evropského vzdělání.

Účast a podpora Evropské unie v Boloňském procesu

Evropská unie respektive Evropská komise je plnohodnotným členem mezivládního Boloňského procesu, spolu s 47 signatářskými státy a členy několika poradních skupin. Většina z boloňských činností vzešly z činností financovaných EU v rámci programu Erasmus, jehož činnost je i nadále podporována EU. Dalšími stěžejními studijními programy je Tempus a Erasmus Mundus (viz. kapitola 3.2.) Dále je pozornost zaměřena na modernizaci obsahové i praktické stránky vysokého školství členských i partnerských států, která je prováděna prostřednictvím strukturálních fondů, půjček Evropské investiční banky, Sedmého rámcového programu pro výzkum a programu pro Konkurenceschopnost a inovace.⁵⁴

Lisabonská strategie

Koncem devadesátých let čelila Evropská unie novým výzvám, které souvisely na jedné straně s globalizačními procesy, pokrokem informační technologie, všeobecnou mondializací, na druhé straně s rozšířením Evropské unie o další státy a s tím spojenou změnou hospodářské politiky z důvodu nezaměstnanosti a posílení vnitřního trhu, který měl značné nedostatky.⁵⁵ Evropská unie se tudíž rozhodla pro změnu politiky a připravila strategii pro následující desetiletí, za účelem navýšení ekonomické výkonnosti a hospodářské konkurenceschopnosti ve světě.

Na jaře roku 2000 byla v Lisabonu představena a následně Evropskou radou schválena tzv. Lisabonská strategie, která byla vypracována pro následující desetiletí, tedy pro období 2000 – 2010. Strategie byla reakcí na uvědomění si nutnosti radikální transformace evropské

---

⁵⁴ Česká republika. Dostupné na <http://ec.europa.eu/ceskarepublika/press/press_releases/memo09170_cs.htm>

⁵⁵ Lisabonská strategie a vnitřní trh. Dostupné na <<http://www.euroskop.cz/8742/sekce/lisabonska-strategie-a-vnitri-trh/>>

ekonomiky. Tento komplexní dokument formuloval plán, že z Evropské unie se má stát „nejkonkurenceschopnější a nejdynamičtější znalostní ekonomikou, schopnou udržitelného hospodářského růstu s více a lepšími pracovními místy a větší sociální soudržností“⁵⁶.

Je třeba zdůraznit, že strategie neobsahuje jen čistě ekonomický záměr, ale zdůrazňuje i sociální a ekologickou dimenzi. „Obsahuje proto ucelený a vzájemně se podporující soubor opatření, která byla formulována tak, aby se zvýšila výkonnost Unie, aniž by byla ohrožena sociální soudržnost a aniž by bylo znehodnoceno životní prostředí.“⁵⁷ Podle Evropské rady k dosažení vytyčených záměrů⁵⁸ bylo třeba zaměřit se na podporu vědy a vzdělání, dále přijmout několik opatření, inovací a ekonomických reforem.

Jelikož je vzdělání základem socio-ekonomického růstu, je na něj kladen velký důraz. Lisabonská strategie jej chápe spolu s odbornou přípravou jako nezbytné klíčové aspekty k vybudování znalostní společnosti.

Česká republika jako členský stát Evropské unie promítla cíle strategie do své národní hospodářské politiky.⁵⁹ V září 2005 byl přijat Národní Lisabonský program 2005-2008, který obsahoval mnoho reforem k naplnění strategie. Ke splnění stanovených cílů v oblasti vzdělávání muselo být přijato několik operačních programů jako Rozvoj lidských zdrojů a poté navazující Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Aplikováním programů má být docíleno celkového zkvalitnění vzdělávání ve školách i školských zařízeních, v oblasti terciární či dalšího profesního vzdělávání.⁶⁰

Francie, jako zakládající stát Evropské unie, se samozřejmě podílela na přijetí této strategie a následně se ji pokusila aplikovat do národního hospodářství za účelem dosažení vytyčených cílů. Ale již v roce 2003 byla zveřejněna zpráva Francouzské poslanecké sněmovny týkající se naplňování evropské politiky v oblasti výzkumu, vědy, vzdělání a rozvoje, která vytýká Francouzské republice opoždění v aplikování Lisabonského programu.

Roku 2004 bylo jasné, že cíle strategie jako celek jsou nesplnitelné. Proto se roku 2005 Evropská komise rozhodla vymezit jednoznačné priority strategie. Byly formulovány pouze 2 cíle, dosáhnout vyššího a trvalého hospodářského růstu a vytvářet více pracovních míst. Odpovědnost za naplňování cílů byla přenesena na členské státy, které rovněž musí každoročně předkládat Národní program pro růst a zaměstnanost. I přes zúžení vytyčených

---

⁵⁶ Lisabonská strategie, on-line text. Dostupné na

<http://ec.europa.eu/ceskarepublika/press/press_releases/memo09170_cs.htm>

⁵⁷ Česká republika. Dostupné na <http://ec.europa.eu/ceskarepublika/abc/policies/art2377_cs.htm>

⁵⁸ Hlavními záměry Lisabonské strategie bylo zvýšení ekonomického růstu a dosažení vyšší míry zaměstnanosti.

⁵⁹ Česká republika spolupracovala na plnění Lisabonské strategie již v předvstupním období.

⁶⁰ Pešek, O. (2004): *Lisabonský proces ve vazbě na ČR*, on-line text.

cílů celkové výsledky strategie jsou velmi slabé oproti očekáváním, tudíž lze tento proces pokládat za neúspěch.

Strategie Evropa 2020

Přes nezdar Lisabonské strategie, bylo nutno formulovat další strategii v návaznosti na tu Lisabonskou, neboť Evropa se v roce 2010 potýká s tíživější a mnohem složitější ekonomickou situací než v roce 2000. V červnu 2010 byla přijata nová strategie Evropa 2020 pro příští desetiletí. Hlavní cíle jsou obdobné jako u předchozí strategie, uvést do souladu (sloučit) růst ekonomie spolu se zaměstnaností a ochranou životního prostředí, to vše má přispět ke konkurenceschopnosti Evropy ve světě. Důraz je kladen na přeměnu evropské ekonomiky na „zelenou“ a „znalostní“ ekonomiku. Přeměna má přispět k boji s nezaměstnaností, k zaměření se na výzkum spolu se vzděláváním a k účinnějšímu využívání přírodních zdrojů, energií a aplikaci nových „zelených“ technologií.

Právě vzdělání hraje v této strategii významnou roli. Strategie je zaměřena především na zkvalitnění terciárního vzdělání, počítá s několika reformami v této oblasti a zvýšením míry absolvování vysokoškolského studia zhruba o 30%. Aby bylo dosaženo těchto výsledků, je podle unie třeba zvýšit výkon vzdělávacích systémů a posílit mezinárodní atraktivnost terciárního vzdělání v Evropě obecně.

2. Terciární vzdělání v obou zemích

2.1. Terciární vzdělání v České republice

Terciární vzdělávání v České republice poskytují tradičně vysoké školy, které mohou být univerzitního i neuniverzitního charakteru. Za relativně novou součástí terciárního vzdělávání by se daly považovat v českém vzdělávacím systému vyšší odborné školy, které poskytují spíše prakticky zaměřené vyšší odborné vzdělání.

Vyšší odborné školy byly poprvé zavedeny ve školním roce 1992/1993. Již od roku 1995 se staly běžnou součástí vzdělávacího systému. Záměrem jejich zavedení bylo pokrýt a uspokojit segment kvalifikačních potřeb zaplnit prázdnou mezeru mezi středním a vysokoškolským vzděláváním. Vznikaly zpravidla při středních odborných školách, dodnes v mnoha případech s nimi tvoří jeden právní subjekt.

Vyšší odborné vzdělávání se řídí školským zákonem, stejně jako vzdělávání nižších úrovní. I přes právní úpravu ve stejném zákonu, si vyšší odborné vzdělávání zachovává oproti nižším úrovním vzdělání určitá specifika. Nespadá totiž pod systém rámcových vzdělávacích programů⁶¹, ale využívá mechanismu akreditace – stejně jako vysoké školství. Organizace studia, upravená podrobněji vyhláškou⁶², se alespoň částečně blíží přístupu ve vysokém školství.

Vysoké školy se řídí zákonem o vysokých školách. Činnost vysokých škol dále upravují i jejich vnitřní předpisy, které na zákon navazují a podléhají registraci Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Zákon člení vysoké školy na dva typy institucí - univerzitní⁶³ a neuniverzitní⁶⁴.

Institucionální struktura vysokých škol se v důsledku vysokoškolského zákona výrazně změnila. Většina dříve státních vysokých škol získala statut veřejných vysokých škol; je jich 26, většina z nich jsou univerzity. Mohou být zřizovány a zrušovány pouze zákonem. Univerzita obrany a Policejní akademie ČR mají nadále statut státních vysokých škol. Jejich zřizovateli jsou příslušná ministerstva⁶⁵ (obranu a vnitra).

⁶¹ Systém rámcových vzdělávacích programů

⁶² Vyhláška č. 10/2005 Sb., o vyšším odborném vzdělávání a vyhláška č. 470/2006 Sb., kterou byla předchozí vyhláška změněna.

⁶³ Univerzitní instituce poskytují všechny typy studijních programů (bakalářský, magisterský a doktorský).

⁶⁴ které poskytují převážně programy bakalářské a programy doktorské neposkytují vůbec.

⁶⁵ V případě Policejní akademie ČR je zřizovatelem Ministerstvo vnitra, u Univerzity obrany poté Ministerstvo obrany.

Soukromé vysoké školy začaly vznikat záhy po účinnosti zákona, často ze soukromých vyšších odborných škol, a to jako neuniverzitní vysoké školy. Soukromé vysoké školy mohou působit pouze jako právnické osoby, a to po získání státního souhlasu Ministerstvem školství mládeže a tělovýchovy na základě kladného vyjádření Akreditační komise.

Vyšší odborné školy

Charakteristika vyšších odborných škol

Tento typ škol je upraven Zákonem o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání⁶⁶ a Vyhláškou o vyšším odborném vzdělávání⁶⁷. Zákon v tomto případě stanovuje základní a zásadní ustanovení, které jsou dále doplněny a blíže specifikovány vyhláškou.

Vyšší odborné školy navazují na střední školy a jsou zaměřeny na výkon odborných činností. Dle zákona, přijetí ke studiu je podmíněno středním vzděláním ukončeným maturitní zkouškou a splněním podmínek u přijímacího řízení. Ukončení studia je formou absolutoria, které zahrnuje teoretickou zkoušku, vypracování a obhajobu absolventské práce. Podmínkou pro připuštění k absolutoriu je úspěšné splnění závěrečného ročníku. Po zdárném dokončení studia získávají absolventi titul „diplomovaný specialista“, zkráceně DiS. Délka studia při denní formě je zpravidla 3 roky (u zdravotnických oborů 3,5 roku)⁶⁸ včetně odborné praxe, dokladem se stává diplom absolventa vyšší odborné školy a vysvědčení o absolutoriu.⁶⁹

Akreditace vzdělávacích programů vyšších odborných škol

K výkonu vyššího odborného vzdělání je zapotřebí, aby vzdělávací program byl akreditován. Akreditaci uděluje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministerstvo“) na základě stanoviska Akreditační komise pro vyšší odborné vzdělání (dále jen „komise“).

Proběhne-li akreditace úspěšně, akreditovaný vzdělávací program je zapsán pro příslušnou vyšší odbornou školu do školského rejstříku. Od tohoto okamžiku je možno

---

⁶⁶ Zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání

⁶⁷ Vyhláška č. 10/2005 Sb., o vyšším odborném vzdělávání, jak vyplývá ze změn provedených vyhláškou č. 470/2006 Sb.

⁶⁸ Do přijetí Školského zákona v roce 2004 byla spodní hranice délky vzdělávacího programu u vyššího odborného vzdělávání v denní formě studia dvouletá.

⁶⁹ § 92 až 103 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání

přijímat v daném programu uchazeče, konat výuku, zkoušky a přiznávat absolventa vyšší odborné školy.⁷⁰

Na základě žádosti o akreditaci, podané na ministerstvu a následně postoupené komisi, dochází k posouzení vzdělávacího programu z obsahového i odborného hlediska ze strany komise. Obsahové náležitosti žádosti jsou stanoveny prováděcím právním předpisem vydaným samotným ministerstvem.⁷¹

Do 120 dnů ode dne, kdy byla žádost komisi doručena, je třeba sdělit stanovisko vyplývající ze šetření ministerstvu, které následně do 30 dnů od jeho obdržení rozhodne o udělení či neudělení akreditace. K neudělení akreditace může vést nesplnění zákonem stanovených náležitostí vzdělávacího programu nebo rozpor mezi cíli a zásadami zákona se vzdělávacím programem; k negativnímu rozhodnutí dojde také v případě nesouhlasného stanoviska komise.

Zákon také uvádí, na jak dlouhou dobu bývá akreditace udělována, může se jednat nejvýše o dvojnásobek délky vzdělávání v denní formě. Platnost může být několikrát prodloužena, musí však proběhnout řízení o prodloužení platnosti akreditace, které bývá opět zahájováno na žádost a probíhá obdobně jako prvotní řízení o udělení akreditace.

Akreditační komise pro vyšší odborné vzdělání neboli tzv. „komise ministerstva“ se skládá z 21 členů včetně předsedy a dvou místopředsedů jmenovaných ministrem na dobu 6 let, většinou se jedná o odborníky z vysokých škol, vyšších odborných škol a z praxe, kteří jsou při výkonu své funkce nezávislí.

Člen Akreditační komise může být jmenován nejvýše dvě po sobě jdoucích období, během výkonu funkce může být odvolán pouze ministrem. Důvody pro odvolání jsou upraveny Statutem Akreditační komise pro vyšší odborné vzdělávání (dále jen „statut“) vydaným ministerstvem. Statut rovněž upravuje i způsob a průběh jednání komise. Veškerá činnost je materiálně, organizačně i finančně zabezpečena ze strany ministerstva.⁷²

---

⁷⁰ § 104 (2) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání

⁷¹ Náležitosti žádosti jsou určeny vyhláškou č. 10/2005 Sb., o vyšším odborném vzdělání, jak vyplývá ze změn provedených vyhláškou č. 470/2006 Sb.

⁷² § 107 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání

Vysoké školy

Charakteristika vysokých škol

Vysoké školy jsou nejvyšším článkem české vzdělávací soustavy, vedle činnosti pedagogické mají vykonávat činnost vědeckou, výzkumnou, vývojovou, tvůrčí a inovační. Vysoké školy jsou upraveny Zákonem o vysokých školách⁷³. Tento zákon reguluje 3 typy vysokých škol - veřejné, soukromé, státní. Všechny typy vysokých škol jsou právnické osoby, u těch státních však rozlišujeme speciální postavení. Na půdě vysokých škol musí být zachováno apolitické prostředí, je tedy výslovně zakázáno zřizovat politické strany nebo hnutí.

Pro poskytování vzdělání je nezbytné, aby vysoká škola měla alespoň jeden akreditovaný studijní program. Obecně studijní program stanoví časovou a obsahovou posloupnost jednotlivých studijních předmětů, formu studia⁷⁴ a způsob ověřování výsledků. Zákon hovoří o typech studijních programů; rozlišuje se bakalářský, magisterský a doktorský studijní program. Délka studia i ukončení se u jednotlivých typů liší.⁷⁵

Vysoké školy nejsou upraveny pouze zákonem, důležitý význam hrají i vyhlášky - Vyhláška o postupu a podmínkách při zveřejňování průběhu přijímacího řízení na vysokých školách⁷⁶ a Vyhláška o obsahu žádosti o akreditaci studijního programu⁷⁷.

K právní regulaci vysokých škol kromě zákonů a vyhlášek slouží k právní regulaci na úseku vysokých škol rovněž vnitřní předpisy, které k nabytí platnosti musí být registrovány ministerstvem. Zákon stanoví, které povinné vnitřní předpisy⁷⁸ musí vysoká škola i fakulta mít.

Typy studijních programů na vysokých školách

Zákon o vysokých školách rozlišuje **tři typy studijních programů, bakalářský, magisterský a doktorský.**

---

⁷³ Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů

⁷⁴ Rozlišujeme tři různé formy studia – prezenční, distanční, kombinovanou.

⁷⁵ Česká právní úprava rozlišuje tři typy studia- bakalářské, magisterské a doktorské.

⁷⁶ Vyhláška č. 342/2002 Sb., o postupu a podmínkách při zveřejnění průběhu přijímacího řízení na vysokých školách, jak vyplývá ze změn provedených vyhláškou č. 276/2004 Sb.

⁷⁷ Vyhláška č. 42/1999 Sb., o obsahu žádosti o akreditaci studijního programu

⁷⁸ Mezi povinné vnitřní předpisy patří statut vysoké školy, volební a jednací řád akademického senátu, mzdový předpis, jednací řád vědecké rady, studijní a zkušební řád, stipendijní řád, disciplinární řád, řád výběrového řízení a další předpisy v souladu se statutem školy.

Studium bakalářského typu programu trvá 3 (maximálně 4) roky, ukončuje se závěrečnou zkouškou a obhajobou bakalářské práce.

Délka studia v případě magisterského programu je minimálně 4 roky a maximálně 6 let, pokud navazuje na bakalářské studium, rozpětí je 1-3 roky. Ukončení tohoto typu studia je státní závěrečnou zkouškou a obhajobou diplomové práce. U určitých oborů magisterského studia je nutno vykonat zkoušku rigorózní⁷⁹.

Rozpětí délky studia u doktorského studijního programu je 3-4 roky, student má svého školitele, ukončení je provedeno doktorskou zkouškou a obhajobou disertační práce.

Akreditace vzdělávacích programů vysokých škol

Akreditace⁸⁰ je ve své podstatě úředním povolením, na jehož základě se dá realizovat studijní plán nebo jiné vysokoškolské aktivity. Nedojde-li k akreditaci studijního programu, nelze přijímat uchazeče, poskytovat výuku, konat zkoušky ani přiznávat akademické tituly.⁸¹ Každý studijní program podléhá akreditaci. Celý proces akreditace se realizuje na základě žádosti⁸², kterou vysoká škola předloží ministerstvu.

Žádost o akreditaci musí být podána ze strany školy písemnou formou, Zákon o vysokých školách stanovuje některé základní informace, které by měla žádost obsahovat. V písemné žádosti by tedy neměl chybět název vysoké školy, součásti studijního programu, určité doklady o personálním, finančním, materiálním, technickém a informačním zabezpečení studijního programu nejméně na standardní dobu, záměr rozvoje studijního programu a předpokládaný počet přijímaných uchazečů o studium.⁸³ Podrobnější úprava žádosti je obsažena ve Vyhlášce o obsahu žádosti o akreditaci studijního programu⁸⁴.

K vydání rozhodnutí o udělení či neudělení akreditace je zapotřebí, aby ministerstvo obdrželo stanovisko Akreditační komise. Než tedy ministerstvo vydá rozhodnutí o akreditaci, vysoká škola je podrobena zkoumání Akreditační komise, která je speciálním orgánem, je to tzv. „komise vlády“. Toto označení souvisí se jmenováním členů, které jmenuje vláda na

---

⁷⁹ Rigorózní zkouška je v České republice jeden z typů státní závěrečné zkoušky na některých vysokých školách univerzitního typu. Zpravidla se tato zkouška vykonává u lékařských oborů.

⁸⁰ Upravena v části osmé Zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, §78 až §86.

⁸¹ GADASOVÁ, Dalimila. *Veřejná správa, část zvláštní (vybrané úseky)*. 1.vydání. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1999. 115 s.

⁸² Obsah písemné žádosti vysoké školy o akreditaci studijního programu je stanoven Zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů a dále také Vyhláškou č. 42/1999 Sb., o obsahu žádosti o akreditaci studijního programu.

⁸³ § 79 (1) Zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů

⁸⁴ Vyhláška č. 42/1999 Sb., o obsahu žádosti o akreditaci studijního programu

návrh ministra. Postup pro získání akreditace je obdobný jako u vyšších odborných škol. Po přijetí žádosti o akreditaci určitého studijního programu, je ministerstvo povinno postoupit žádost Akreditační komisi, která má na základě šetření na dané vysoké škole vydat své stanovisko do 120 dní od postoupení žádosti. Ministerstvo má následně 30 dní na rozhodnutí o tom, zda akreditaci udělí či nikoli.

Zákon vymezuje případy, v kterých ministerstvo akreditaci neudělí. Jedná se o případy, kdy studijní program neodpovídá určitým požadavkům stanovených zákonem, studijní program není dostatečně zabezpečen po stránce personální, informační, finanční, materiální nebo technické. Dalšími důvody pro neudělení akreditace mohou být nesprávně uvedené údaje rozhodné pro akreditaci a také nesouhlasné stanovisko Akreditační komise.

Jak již bylo zmíněno, akreditační komise má 21 členů, kteří jsou jmenováni na návrh⁸⁵ ministra školství vládou, jejich funkční období je stanoveno na 6 let, přičemž mohou být zvoleni pouze dvě po sobě jdoucí období. Platí zde princip volby po třetinách. Členové komise jsou nezávislí, povinni respektovat Statut Akreditační komise. Členem se může stát pouze osoba, která je všeobecně uznávanou odbornou autoritou. Veškerá činnost komise, po stránce materiální i finanční, je zajištěna ze strany ministerstva.⁸⁶

Zasedání komise se řídí jednacím řádem, který je upraven Statutem akreditační komise⁸⁷ (dále jen „statut“) vydaným vládou. Smyslem Akreditační komise je starat se a pečovat o odbornou úroveň vysokého školství, především na kvalitu vysokoškolského vzdělávání, tudíž se Akreditační komise zaměřuje při udělení akreditace především na personální zabezpečení výuky, materiální a technické zabezpečení, řeší i finanční otázky. Akreditační komise nadále rozhoduje i o udělení akreditace habilitačního řízení a jmenování profesorem, hodnotí také činnost vysokých škol a kvalitu akreditovaných činností a zveřejňuje výsledky hodnocení, dále posuzuje i jiné záležitosti týkající se vysokého školství, které ji předloží ministr.

Akreditace se uděluje vydáním rozhodnutí na dobu rovnající se nejvýše dvojnásobku standardní doby studia, u doktorských studijních programů se uděluje maximálně na 10 let, počítanou ode dne právní moci rozhodnutí, povolenou dobu lze však opakovaně prodlužovat. V některých případech může být akreditace pozastavena nebo odejmuta, pokud dojde

---

⁸⁵ Než ministr předloží návrh vládě, vyžádá si doporučení reprezentace vysokých škol, Rady vlády ČR pro výzkum a vývoj a Akademie věd České republiky, s kterými návrh taktéž projedná.

⁸⁶ § 83 Zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů

⁸⁷ Statut Akreditační komise je schválený vládou ČR usnesením č. 744 ze dne 28. července 2004

k závažným důvodům, které mají za následek neschopnost poskytovat vzdělání na požadované úrovni, zákonem jsou tyto důvody taxativně vymezeny.

2.2. Terciární vzdělání ve Francii

Zatím co se v České republice rozlišují pouze 2 typy terciárního vzdělání, ve Francii můžeme rozlišit až 4 různé typy, jedná se o univerzitní vzdělání, vyšší odborné školy technicky zaměřené, odborné vysoké školy, jejichž součástí jsou i tzv. „grandes écoles“⁸⁸ a překvapivě jsou zde řazeny i přípravné třídy pro grandes écoles⁸⁹. Způsob přijetí ke studiu se u jednotlivých typů může lišit, zatímco v některých případech stačí úspěšné dokončení středoškolského vzdělání zakončeného maturitou nebo jiným diplomem stejné úrovně, v jiných je nutné podstoupit přijímací řízení.

Charakter vysokých škol

Stejně jako v České republice, můžeme i ve Francii najít rozdělení vysokých škol na vysoké školy univerzitního charakteru a nikoli. Avšak v každé zemi je toto rozdělení chápáno odlišně. U nás si pod pojmem vysoká škola univerzitního typu představíme vysokou školu, která se dále člení na fakulty a která může uskutečňovat všechny typy studijních programů a s tím spojenou výzkumnou, vývojovou, uměleckou a další tvůrčí činnost. Pro českou vysokou školu neuniverzitního charakteru je typické, že dále není členěna na fakulty a může poskytovat pouze bakalářský, ale i magisterský studijní program a s ním spojené další činnosti. V ČR u rozdělení záleží především na typu studijního programu a členění vysoké školy na fakulty, kdežto ve Francii je kladen důraz na druh vysoké školy. Je striktně, zákonem vymezeno, jaké typy vysokých škol spadají do skupiny s univerzitním či neuniverzitním charakterem.

---

⁸⁸ Specifický druh vysoké školy ve Francii, jedná se o veřejné vzdělávací zařízení s cílem vyškolit státní zaměstnance v určitých specializovaných oblastech, např.: v oblasti veřejné správy, zdravotnictví.

⁸⁹ V roce 1994 byly vytvořeny 3 kategorie přípravných tříd, které jsou zaměřeny na oblast literatury, vědy, ekonomie a obchodu. Tyto přípravné třídy, které jsou již řazeny jako určitý zvláštní typ terciárního vzdělání by měly v daných oblastech prohloubit znalosti studentů a zároveň by měly i pomoci uchazečům k přijetí na Grandes écoles.

Neuniverzitní charakter

Ve Francii jsou pod názvem vysoké školy neuniverzitního typu řazeny 2 kategorie vysokoškolských zařízení: jedná se o **veřejné vysoké školy administrativního charakteru a soukromé vysoké školy**. Veřejné vysoké školy administrativního charakteru by se při komparaci s naším rozdělením vysokých škol daly považovat za státní vysoké školy, jelikož podle zaměření dané vysoké školy spadají přímo pod působnost jednotlivých ministerstev⁹⁰.

Francouzské soukromé vysoké školy je možno dále rozdělit do dvou skupin. V té první nalezneme 13 vysokoškolských zařízení, z nichž 5 je orientováno nábožensky; pro zbývajících 8 je typický obecný charakter zaměření. Všech těchto 13 subjektů se řídí zákonem z 12. července 1875 týkajícím se svobody vysokoškolského vzdělání⁹¹.

Do druhé skupiny řadíme **vyšší odborné školy soukromé a konzulární**. V této skupině je registrováno 134 škol, z toho je 44 inženýrských a zbylých 90 se zaměřuje na konzulární činnost, obchod a ekonomické řízení. Tyto formy vzdělání jsou uznávány státem, jsou oprávněny vydávat diplomy, po absolvování studia na inženýrské škole absolvent získá titul inženýr, po řádném dostudování školy v oblasti konzulární činnosti, obchodu a ekonomického řízení se získá tzv. **cílený diplom**.⁹²

Univerzitní charakter

Univerzitní charakter vysokých škol představují v první řadě **univerzity**, kterých je ve Francii zhruba 80 a jsou považovány za nejvyšší jednotky vzdělání a výzkumu, tudíž zde řadíme především **vysokoškolské instituce orientované na výzkum a vývoj technologií a dále vysokoškolské instituce zaměřující se na budoucí výkon odborné profese**.

Pro mnohé francouzské univerzity je typické tradiční uspořádání oborového zaměření, pro které je charakteristické spojení dvou odvětví, zpravidla se jedná o vědu a zdraví, vědu a společenské vědy, právo a společenské vědy, medicínu a právo. Pouze 10 univerzit nabízí širší možnost výběru spojených odvětví.

---

⁹⁰ Např. různé typy vojenských vysokých škol (vojenské pozemní, námořní i letecké vysoké školy) spadají pod ministerstvo obrany; státní vysoké školy stavební a umělecké, které má na starost ministerstvo kultury; ministerstvo zemědělství má zase pod sebou vysokoškolská zařízení zemědělská a veterinární; státní škola veřejné správy, která spadá přímo pod předsedu vlády.

⁹¹ La loi du 12 juillet 1875 relative à la liberté de l'enseignement supérieur

⁹² Tzv. „diplôme visé“ - Jedná se o cílený diplom, který daná škola nabízí.

Další **vysokoškolské instituce univerzitního typu užívají tzv. statut d'E.P.C.S.C.P.**⁹³, díky kterému mohou udělovat vlastní nebo státní diplomy. Absolventi těchto škol získají titul promovány inženýr dle statutu E.P.C.S.C.P., kterého na ní využívá 39 škol na území Francie a 5 francouzských školských zařízení nacházejících se v zahraničí.

Podmínky přijetí ke studiu podle charakteru vysokých škol

Pro **přijetí ke studiu na vysokou školu univerzitního typu** je zapotřebí mít ukončené středoškolské vzdělání maturitou nebo jiným ekvivalentním diplomem. Jinou možností je získání diplomu D.A.E.U.⁹⁴

Přijetí ke studiu na vysokou školu neuniverzitního typu je poměrně o něco složitější, absolventi středních škol - maturanti, musejí projít výběrem, který je uskutečněn buďto na základě konkurzu nebo prostudování studijních dokumentů uchazeče přijímací komisí. Dále ponechána určitá volnost na každé škole tohoto typu, zda bude požadovat prokázání nějakých dalších předpokladů ke studiu vzhledem k jejímu zaměření.

Vysokoškolské vzdělání ve Francii

Francouzské vysokoškolské vzdělání nabízí všem uchazečům řadu možností výběru formy vysokoškolského vzdělání, ale i oborů, kterým se uchazeči chtějí věnovat a ve kterých mají zájem prohlubovat své znalosti. Terciární vzdělání se ve Francii tradičně dělí do tří kategorií: na **vzdělání krátkodobé, dlouhodobé a alternativní**.

Krátkodobé vysokoškolské vzdělání

Forma krátkodobého vzdělání představuje dva roky studia po ukončení středoškolského vzdělání maturitou, přijetí ke studiu probíhá náročným výběrovým řízením. Tento typ vzdělání se týká především oborů orientovaných na obchod, průmysl, služby a zahrnuje stáže ve společnostech, které jsou důležité pro získání odborných zkušeností. Tato forma studia umožňuje studentům v krátké době dosáhnout diplomu, který usnadní jejich zapojení do pracovního procesu.

---

⁹³ Statut E.P.C.S.C.P. je vytvořen zákonem z 26. 1. 1984 o vysokoškolském vzdělání, jedná se o základní statut pro vysokoškolské instituce, které má na starost ministr pro vysokoškolské vzdělání.

⁹⁴ Na základě tohoto typu diplomu je uchazeč přijat ke studiu na vysoké škole; jedná se o státní diplom, který mohou udělovat pouze k tomu oprávněné univerzity. K získání diplomu je nutné absolvovat 1 rok studia na dané univerzitě o minimálním počtu 225 rozvrhových hodin.

Rozlišujeme dva druhy diplomů získaných po absolvování krátkodobého vysokoškolského studia. Prvním je univerzitní **diplom z technologie tzv. DUT**, který se dá získat z 25 oborů z úseku služeb a průmyslu. Diplom lze získat na jedné ze 115 univerzitních odborně zaměřených institucí, které jsou součástí Univerzit. Druhým je **diplom vyššího odborníka tzv. BTS**, který je poskytován v návaznosti na ukončení středoškolského vzdělání maturitou přímo ještě na středních školách. V nabídce nalezneme 106 specializovaných oborů zaměřujících se na oblast hotelnictví, průmyslu, zdraví, umělecký průmysl, hospodaření a zemědělství.⁹⁵

Dlouhodobé vysokoškolské vzdělání

Ve Francii existují 2 typy vysokoškolských zařízení umožňujících **dlouhodobé vysokoškolské vzdělání**: univerzity a specializované neboli odborné vysoké školy.

Univerzity

Francouzské univerzity jsou veřejné vysokoškolské instituce, s výjimkou pěti katolických univerzit. Univerzity přijímají francouzské studenty s ukončeným středoškolským vzděláním se státním vysvědčením – francouzskou maturitní zkouškou⁹⁶ bez dalšího výběru, výjimku tvoří pouze přijetí na lékařské a farmaceutické obory. U zahraničních studentů je vyžadován diplom na úrovni francouzské maturity, v případě České republiky je za ekvivalent považováno maturitní vysvědčení. Univerzity nabízí vzdělání základní, odborné a účelově profesní.

V souladu se sjednocováním evropského školství, je vysokoškolské studium na univerzitách ve Francii organizováno ve třech po sobě jdoucích studijních cyklech, jejichž úspěšným zakončením je získání státem uznávaných diplomů. Rovněž jako v České republice rozlišujeme tři typy studijních programů **la licence**⁹⁷, **le master**⁹⁸ a dále **le doctorat**⁹⁹. Při srovnání s českými studijními programy nalezneme největší odlišnosti u bakalářského a magisterského studia.

---

⁹⁵ Enseignement supérieur. Dostupné na <<http://www.education.gouv.fr/cid26/l-enseignement-superieur.html#les-formations-courtes>>

⁹⁶ Tzv. baccalauréat français, což je označení francouzské maturity.

⁹⁷ La licence odpovídá zhruba našemu bakalářskému studijnímu programu, kvůli přesnosti se v práci zachovává a používá francouzský název.

⁹⁸ Le master je srovnatelný s českým magisterským programem, kvůli přesnosti je opět zachováno francouzské označení.

⁹⁹ Le doctorat je na úrovni českého doktorského studia.

La licence je nejnižší dosažená univerzitní úroveň vysokoškolského vzdělání ve Francii. Doba studia je 3 roky, a to v šesti semestrech. Rozlišujeme 2 odvětví la licence:

- **La licence générale** poskytuje v šesti semestrech obecné a základní vzdělání k vybranému studijnímu oboru. Existuje i **la licence pluridisciplinaire** je porovnatelná s českým víceoborovým bakalářským studiem. Tento typ licence byl vytvořen ministerskou vyhláškou roku 1994 a je spojován s dvěma hlavními úseky, a to vědy a technologie na straně jedné, umění, věd společenských a humanitních na straně druhé.
- **La licence professionnelle** je zvláštním typem bakalářského studia, které se zaměřuje na přípravu k výkonu budoucího povolání, profese. Tento zvláštní typ je vytvořen a upraven vyhláškou ministerstva ze dne 17. listopadu 1999, od tohoto roku došlo k výraznému vývoji v oblasti nabízených studijních disciplín, v dnešní době je na výběr až z 1620 disciplín.

Při udělení diplomů u la licence se zohledňuje počet dosažených evropských kreditů; při získání 180 evropských kreditů se udělí některý z bakalářských diplomů zohledňující absolvovaný obor; při dosažení 120 evropských kreditů absolvent získá státní diplom nižší hodnoty v daném oboru. Problematiku diplomů po absolvování la licence zakotvuje Vyhláška ministerstva z 23. dubna 2002 vztahující se k dosažení stupně licence v rámci vysokoškolského studia.

Druhým stupněm ve francouzském vysokoškolském vzdělání je **le master**, který navazuje na zdárné ukončení licence. Toto navazující studium prohlubuje znalosti na úrovni všeobecného, vědeckého a odborného vzdělání, které je přípravou na výkon výzkumné a profesně zodpovědné činnosti. V tomto studijním programu je nutno získat 120 kreditů během 4 semestrů k obdržení státního diplomu úrovně le master. Le master poskytuje na výběr ze dvou odvětví:

- **le master général**, který následně umožňuje pokračování navazujícího doktorského studia
- **le master professionnel**, jež během studia připravuje na výkon daného povolání dle zaměření zvoleného oboru.

Třetím a zároveň závěrečným cyklem vysokoškolského studia je **le doctorat**. Doktorské studium je navazující studium na le master, je koncipováno na tři roky, během nichž je třeba úspěšně absolvovat 6 semestrů. Tato třetí úroveň je věnována výzkumné práci, státní diplom dosažené úrovně le doctorat je udělen po obhajobě disertační práce.

Specializované neboli odborné vysoké školy

Odborné vysoké školy jsou výběrovými vysokoškolskými institucemi, které mohou být veřejné i soukromé. Zmiňované typy vysokých škol připravují na odborný výkon profesní praxe v oblastech vědy, inženýrství, architektury, obchodního řízení a hospodářství, překladu, tlumočení a žurnalistiky.

Do odborných vysokých škol řadíme i tzv. „**les grandes écoles**“, které jsou specifickou zvláštností francouzského vysokoškolského systému. Přijetí ke studiu je velmi složité, neboť je pro tyto školy typické, že přijímají mnohem méně uchazečů než univerzity a uchazeči musejí projít velmi náročným výběrovým řízením. Les grandes écoles připravují budoucí vrcholné inženýry, manažery ale i odborníky v oblasti umění, společenských a humanitních věd, kteří jsou následně špičkami svého oboru.

Studium je pětileté, koncipováno tak, že první dva roky jsou přípravné. Odborné vysoké školy společně i s les grandes écoles umožňují dosažení diplomu, který je srovnatelný s diplomem úrovně le master, avšak získání diplomu z těchto specializovaných vysokých škol souvisí i s otázkou prestiže.

Alternativní vzdělání

Alternativní vzdělání spočívá ve střídání období teoretického vzdělání na školách a univerzitách s periodami praktickými, za něž se považuje praxe ve firmách a společnostech. Tento kombinovaný typ studia poskytuje získání profesních kompetencí i praxe zároveň. Tímto zajímavým způsobem vzdělání je možno dosáhnout různých druhů diplomů, které dosahují různých pomaturitních úrovní dle délky studia. Lze získat diplom na úrovni diplomu vyššího odborníka tzv. BTS (při dvouletém studiu), na úrovni la licence (u tříletého studia) nebo na úrovni le master (u pětiletého studia). K dnešnímu dni můžeme konstatovat, že využití/způsob/možnost alternativního vzdělání je na vzestupu v systému francouzského terciárního školství, již desítky univerzit i les grandes écoles se snaží rozšiřovat nabídku alternativního způsobu vzdělání a umožňují získání diplomu touto cestou.

3. Mezinárodní Spolupráce

Mezinárodní spolupráce na úrovni terciárního vzdělání se odehrává především formou zahraničních studijních programů, které jsou iniciovány ze strany a za podpory Evropské unie. Na druhou stranu lze konstatovat snahu a iniciativu i ze strany jednotlivých států, zejména evropských, o spolupráci v oblasti vzdělání, rozvoje a nových technologií. Státy navzájem uzavírají dohody, organizují společné projekty a programy, podnikají jednotné kroky ve vytyčených oblastech, stávají se členy celosvětových organizací, snaží se o sjednocování a sblížování vzdělávacích systémů a v neposlední řadě podporují na svém území vznik institucí, které umožňují poznat odlišnost zahraničních kultur, jazyků i umění.

3.1. Francouzsko-české vztahy

ČR se připojila roku 1999 k Mezinárodní organizaci Frankofonie¹⁰⁰ (dále jen „organizace“) pouze jen jako pozorovatel. Součástí této organizace jsou buďto členské nebo pouze pozorovatelské země. Ve členských zemích se běžně využívá francouzský jazyk, kdežto v pozorovatelských zemích se francouzština pouze vzdělává, není tedy úředním ani frekventovaným jazykem. Zajímavostí je, že členem nemusí být nutně celý stát, může se jím stát pouze určitá část území. Organizace má již 56 členů a 19 pozorovatelů.¹⁰¹ Jednou za dva roky vždy probíhá summit - mezinárodní setkání představitelů organizace.

Organizace se věnuje řadě činností, aktuálně řídí 6 cílových programů vymezených na summitu v Rumunsku v roce 2006. Hlavní a nejdůležitější oblastí organizace v rámci vytyčených cílů je program „Frankofonie a mládež“. Ten se soustředí na vzdělání, vzájemnou výměnu informací, vytváření virtuální komunikační sítě a na pomoc čerstvým absolventům při pracovním uplatnění. Cílem prvního programu je šíření myšlenky multikultury a francouzského jazyka na školách. Ze strany organizace dochází k odklonu od původní strategie „boje“ proti angličtině, na summitu je formulována snaha o tzv. udržení jazykové rovnováhy neboli multilingvismu. S vytvářením virtuální komunikační sítě, jež je jedním z cílů prvního programu, úzce souvisí druhý program, který má za úkol podporovat vznik nových technologií.¹⁰²

---

¹⁰⁰ OIF – Organisation internationale de la Francophonie

¹⁰¹ Článek: Qui sommes nous? Dostupné na <<http://www.francophonie.org/Qui-sommes-nous.html>

¹⁰² <http://filipfischer.files.wordpress.com/2007/06/ekonomie-mezinarodni-organizace-frankofonie.pdf>

Cílem třetího programu je trvalý rozvoj v sociální oblasti, konkrétně se jedná o zvýšení zaměstnanosti v sektoru služeb pomocí rekvalifikací a odborných školení. Čtvrtý program se zaměřuje na projekty, které se zabývají otázkami šíření demokracie, světového míru, lidských práv, problematiky rovnoprávnosti či rasové nesnášenlivosti. Organizace v rámci pátého programu soustředí svou pozornost na oblast výchovy a vzdělávání v rozvojových zemích, kde se věnuje problému analfabetismu u mládeže i dospělých. Poslední, šestý program slouží k zachování jazykové a kulturní rozmanitosti prostřednictvím pořádání festivalů, různých setkání, výměn, kongresů, konferencí nebo sportovních her.

ČR se jako pozorovatel nesmí plně účastnit programů rozvojového charakteru, během různých jednání má právo působit jako konzultant, nemá tudíž hlasovací pravomoc. ČR spolupracuje pomocí organizace hlavně na vědeckých stážích a výměnách, významnou roli hraje i organizace a spolupráce organizace se zahraničními studijními programy Evropské unie.

Po připojení k organizaci vzniká **Český národní výbor frankofonního ekonomického fóra**, jehož úkolem je aktivní komunikace a spolupráce s frankofonními organizacemi a Ministerstvem zahraničních věcí ČR.

Připomínkou založení organizace je **Mezinárodní den Frankofonie**, který je uznán i ze strany ČR na 20. Března. Řada festivalů, přednášek a jiných kulturních aktivit a programů je pořádána a zajištěna ze strany Francouzského institutu v Praze¹⁰³, v jednotlivých regionech má tuto činnost na starost Francouzská aliance¹⁰⁴.

Cílem **Francouzského institutu v Praze** (dále jen „institut“) je přiblížit lidem francouzskou kulturu, a umění. Mezi hlavní činnosti patří jazyková a vzdělávací spolupráce v oblasti šíření francouzského jazyka v české společnosti a vzdělávací soustavě. Mimo jiné se institut podílí na vědecké a univerzitní spolupráci, jejímž účelem je posílení účasti Francie na vzdělávání českých studentů a rozvíjení výměny zkušeností ve vědecké a technologické oblasti.¹⁰⁵

Síla a originalita sítě Francouzských aliancí spočívá v jedinečnosti jejich statutu. Jedná se totiž o občanské sdružení, které je spravováno v souladu s platnou legislativou daného státu. **Francouzské aliance** se věnují velmi ambicióznímu projektu, jehož úkolem je šířit francouzský jazyk a kulturu daleko za hranicemi své země. Tato síť dnes funguje ve 135

---

¹⁰³ Institut français de Prague

¹⁰⁴ Alliance française

¹⁰⁵ Francouzský institut v Praze. Dostupné na <<http://www.ifp.cz/-Sluzby-IFP->>

státech světa. Posláním systému Francouzských aliancí je aktivně se podílet na šíření a propagaci francouzského jazyka i kultury.

Francouzské aliance v České republice nabízejí kurzy francouzštiny uzpůsobené různým kategoriím uchazečů. Každá aliance je zároveň zkušebním centrem, v němž probíhají zkoušky pro získání certifikátů DELF-DALF, a současně též místem, kde je možné navštěvovat přípravné kurzy pro získání těchto 6 diplomů odpovídajících 6 úrovním Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.¹⁰⁶ V současné době působí v ČR celkem 6 poboček Francouzských aliancí.¹⁰⁷

Diplomy DELF¹⁰⁸ a DALF¹⁰⁹ slouží jako celosvětově uznávaný doklad potvrzující znalosti francouzského jazyka, a to jak pro potřeby osobní, profesní, školní, tak i univerzitní; jejich platnost je časově neomezená, tudíž celoživotní. Diplomy DELF osvědčují znalost jazyka na základní či mírně až středně pokročilé úrovni. Znalost francouzštiny na pokročilé až velmi pokročilé úrovni dokládají certifikáty DALF.

Program dvoustranné spolupráce mezi republikami

Francie i ČR se u příležitosti francouzského a následně českého předsednictví¹¹⁰ rozhodly dát vztahům nový rozměr přijetím Programu dvoustranné spolupráce mezi vládou ČR a vládou Francouzské republiky v oblasti školství a jazykového vzdělávání na léta 2008-2010¹¹¹ (dále jen „program“). Dokument vstoupil v platnost dnem podpisu, tedy 15. února 2008. Podle názvu lze předpokládat, že platnost spolupráce platí do konce roku 2010, avšak samotný program říká, že v případě, kdy nevstoupí v platnost nový program spolupráce, prodlouží se platnost tohoto programu do 31. prosince 2011.¹¹² Obě republiky se tímto programem navzájem zavázaly podporovat jazyky a kultury v oblasti školství, napomáhat výměnným programům a sblížovat své výukové systémy v rámci Evropské unie.

---

¹⁰⁶ Francouzská aliance. Dostupné na <<http://www.alliancefrancaise.cz/-Co-je-Francouzska-aliance-.html>>

¹⁰⁷ Jedná se o pobočky v Brně, Českých Budějovicích, Ostravě, Plzni, Liberci a Pardubicích. Každoročně tyto pobočky souhrnně evidují přibližně kolem tří tisíc studujících a navštěvujících osob.

¹⁰⁸ Jedná se o Diplom studií francouzského jazyka, zkratka vyplývá z počátečních písmen francouzského názvu Diplôme d'Etudes en Langue Française

¹⁰⁹ Jedná se o Diplom hlubších studií francouzského jazyka, zkratka vyplývá z počátečních písmen francouzského názvu Diplôme Approfondi de Langue Française

¹¹⁰ Předsednictví Francie probíhalo od 1. července 2008 do 31. prosince 2009, kdy předává pomyslnou štafetu předsednictví České republice, která následně až do 30. června 2009 stojí v čele Rady Evropské Unie

¹¹¹ 17/2008 Sb. m. s. SDĚLENÍ Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Programu dvoustranné spolupráce mezi vládou České republiky a vládou Francouzské republiky v oblasti školství a jazykového vzdělávání na léta 2008-2010.

¹¹² Článek 28 Programu dvoustranné spolupráce mezi vládou České republiky a vládou Francouzské republiky v oblasti školství a jazykového vzdělávání na léta 2008-2010.

Program upravuje různé druhy spolupráce v oblasti základního, středního a vyššího odborného vzdělávání, vysokého školství i jazykové spolupráce na úseku státní správy. Při zaměření se na terciární vzdělání, u vyšších odborných škol je zakotvena podpora výuky francouzštiny, zejména pomocí výměn žáků a stáží učitelů financovaných z evropských programů, vzájemná výměna informací o studijních programech oborů ve vyšším odborném vzdělávání, rozvoj pomaturitních studijních programů se zaměřením na odbornosti uznávané v obou zemích prostřednictvím vypracování společných evropských kompetenčních rámců.¹¹³

U vysokých škol se obě země zavázaly napomáhat vytváření společného Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání podle Sorbonnské, následně Boloňské deklarace, rozpracovaných v dalších letech na konferencích evropských ministrů školství. Důraz je kladen na výměnu informací a setkávání odborníků, spolupráci mezi vysokými školami, uznávání diplomů, společné česko-francouzské vzdělávání, katedry francouzského jazyka v ČR a výuku českého jazyka.

Podle programu bude docházet mezi oběma státy k vzájemné výměně informací ohledně platných právních předpisů v oblasti vysokého školství, na vyžádání si země texty právních předpisů vymění. Bude-li v rámci spolupráce potřeba, uspořádají obě ministerstva školství společné setkání expertů, především v otázkách budování společného Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání.

Dále je v programu uvedeno, že je nezbytné dbát na rozvoj spolupráce mezi českými a francouzskými vysokými školami, na zvýšení mobility akademických pracovníků a studentů, hlavně formou využití evropských programů. Příslušné orgány obou států vymezí ze svých rozpočtů v rámci svých možností finanční prostředky, které budou ve formě stipendií vyplácena studentům účastnících se výměnných pobytů.

V rámci smlouvy je rovněž dohoda o uznávání diplomů, založená na přijetí a dodržování Lisabonské úmluvy (viz. kapitola 1.3.1.). Cílem je usilovat o usnadnění celého procesu vzájemného uznávání, z čehož následně vyplývá zájem obou zemí o uzavření bilaterální dohody o vzájemném uznávání rovnocennosti vysokoškolských diplomů. Francie i ČR se zavázaly k podpoře vysokých škol k vydávání absolventům vysokoškolského studia diplomu včetně Dodatku k diplomu, jehož udělení vyplývá ze závěrů konference ministrů z Berlína.¹¹⁴

---

¹¹³ Článek 6 Programu dvoustranné spolupráce mezi vládou České republiky a vládou Francouzské republiky v oblasti školství a jazykového vzdělávání na léta 2008-2010

¹¹⁴ Článek 14 Programu dvoustranné spolupráce mezi vládou České republiky a vládou Francouzské republiky v oblasti školství a jazykového vzdělávání na léta 2008-2010

Program nadále přispívá k podpoře výuky českého jazyka na vybraných francouzských vysokých školách. Česká smluvní strana přijme na oplátku každoročně studenty těchto škol studující český jazyk na Letní školy slovanských studií pořádané českými vysokými školami.¹¹⁵ Na katedrách francouzštiny českých vysokých škol by podle dokumentu mělo dojít k náboru rodilých lektorů, poté by katedry měly věnovat pozornost rozvoji výuky odborné francouzštiny.

Přijetím tohoto programu došlo k celkovému posílení francouzsko-českých vztahů v oblasti školství. Vzájemné prohloubení vztahů s sebou přineslo příznivější (výhodnější) podmínky a možnosti mobility mezi partnerskými státy, k rozšíření výuky českého a francouzského jazyka a úsilí o navázání nových partnerských vztahů mezi vysokoškolskými institucemi.

3.2. Zahraniční programy a studium v Evropské unii

Obecně můžeme říci, že všech 27 členských zemí Evropské unie se může pyšnit velkým množstvím kvalitních vysokoškolských vzdělávacích institucí. Jak již bylo zmíněno, vysoké školství je součástí pouze doplňkových politik Evropské unie, tudíž spadá do kompetencí jednotlivých členských států. Navzdory různým specifickým, která si jednotlivé země ve svých vzdělávacích systémech uchovávají, lze spatřit záměr a snahu Evropské unie v této oblasti, aby byly systémy jednotlivých států co nejvíce srovnatelné, zejména z důvodu usnadnění mobility a uznávání vzdělání.

Eurydice

Evropská informační institucionální síť nazývaná Eurydice funguje již od roku 1980. Úlohou sítě je podpora spolupráce ve vzdělávání, sbírání, zpracování a šíření informací o vzdělávacích systémech a politikách jednotlivých evropských zemí.¹¹⁶ Od roku 1995 pracovala Eurydice v rámci vzdělávacího programu Evropské unie Socrates, od roku 2007 je řazena do celoživotního učení. Česká republika se stala členem sítě od roku 1997 na rozdíl od Francie, která stála u jejího zrodu. Na spolupráci na informační síti se podílí 33 zemí¹¹⁷.

---

¹¹⁵ Článek 17 Programu dvoustranné spolupráce mezi vládou České republiky a vládou Francouzské republiky v oblasti školství a jazykového vzdělávání na léta 2008-2010

¹¹⁶ Eurydice. Dostupné na <<http://www.euroskop.cz/614/sekce/eurydice/>>

¹¹⁷ Mezi těchto 33 zemí patří členské státy Evropské unie, Chorvatsko, Turecko, Island, Lichtenštejnsko, Norsko a Švýcarsko.

V České republice působí **Národní agentura pro evropské vzdělávací programy** (dále jen „agentura“), která koordinuje vzdělávací programy mezinárodní spolupráce. Jedná se zejména o vzdělávací programy Evropské unie, za jejichž realizaci nese agentura určitou odpovědnost. Agentura vykonává v oblasti vzdělávacích programů funkci prostředníka pro poskytování finančních prostředků z evropských fondů. Hlavním cílem je vytvoření informačního systému o jednotlivých vzdělávacích programech a aktivitách, evropských i mezinárodních. Mezi další činnosti agentury patří jednak poskytování informací a konzultací, dále pořádání národních i mezinárodních seminářů a konferencí, vydávání různých informačních materiálů. Práce agentury rovněž slouží k propagaci českého školství v zahraničí.

Program Erasmus

Studijní program Erasmus se stal tradiční a nejznámějším programem Evropské unie zaměřeným na mobilitu a spolupráci v oblasti vysokoškolského vzdělání v Evropě. Název nese po Erasmu Rotterdamském, holandském mysliteli, humanistovi a teologovi ze 16. Století. Mezinárodního vzdělávacího programu Erasmus se aktivně účastní všech 27 států Evropské unie včetně České Republiky a Francie, dále i Švýcarsko, Lichtenštejnsko, Island, Norsko a Turecko.

Program Erasmus je určen především pro vysokoškolské studenty, kteří mají zájem buď o studium na zahraniční vysoké škole, nebo o získání pracovních zkušeností ze zahraničí. Erasmus studentům nabízí jednak studijní pobyty na zahraničních vysokoškolských institucích v rozmezí 3 až 12 měsíců, pracovní stáže ve stejné časové délce a intenzivní jazykové kurzy méně používaných jazyků členských států před zahájením pobytu či stáže, většinou ve formě letních škol.¹¹⁸

Během pobytu v zahraničí dostává student od své domácí univerzity stipendium na každý měsíc, které má pokrýt rozdíl mezi vynaloženými výdaji ke studiu na domácím a zahraniční vysokoškolské instituci. Stipendium je spolufinancováno z fondů Evropské unie, jeho výše je stanovena podle životních nákladů v jednotlivých zemích. Podmínkou obdržení této finanční podpory je dosažení 15 kreditů za semestr. Předměty si student vybírá podle svého oborového zaměření, i napříč ročníky, aby mu mohly být po návratu uznány i na domovské instituci.

---

¹¹⁸ Erasmus, on-line text. Dostupné na <<http://www.vysokeskoly.cz/clanek/erasmus-2>>

Erasmus se však neomezuje pouze na studenty, je zaměřen i na vysokoškolské pedagogy a školitele, kteří chtějí vyučovat na zahraničních vysokých školách, i na vysokoškolské pracovníky, kteří stojí o vzdělání v zahraničí.

Do programu se mohou zapojit jednak všechny typy vysokých škol, taktéž i vybrané vyšší odborné školy. Musí zde dojít ke splnění určitých podmínek a předpokladů. Nejdůležitější podmínkou pro uskutečňování programu je získání Erasmus University Charter¹¹⁹, tzv. EUC od Evropské komise.

Po obdržení EUC a naplnění dalších nezbytných předpokladů nestojí nic v cestě před uzavíráním dohod mezi jednotlivými vysokoškolskými institucemi, ty se následně po uzavření stávají partnerskými institucemi, mezi nimiž dochází ke vzájemné mobilitě.

Mezi hlavní cíle programu patří zlepšit kvalitu a zvýšit objem mobility studentů a zaměstnanců v rámci Evropy, přispět k rozvoji ke zkvalitnění spolupráce mezi evropskými vysokoškolskými institucemi, a v neposlední řadě je zde snaha, aby došlo ke zvýšení transparentnosti a slučitelnosti kvalifikací vysokoškolského vzdělávání v Evropě.¹²⁰

Erasmus mimo mobilitu podporuje i spolupráci vysokoškolských institucí formou intenzivních programů, multilaterálních sítí a projektů. Erasmus tedy umožňuje výjezdy vysokoškolských studentů a pracovníků do jiných evropských zemí prostřednictvím výměnných programů a celkově stimuluje spolupráci mezi vysokoškolskými institucemi.

Erasmus Mundus

Erasmus Mundus je dalším programem Evropské unie, který podporuje spolupráci a mobilitu v oblasti vysokoškolského vzdělání tím, že zprostředkovává spolupráci mezi evropskými a mimoevropskými zeměmi. Cílem je rozvíjet oblast vysokoškolského vzdělání v třetích zemích pomocí společných studijních programů na postgraduální úrovni, udržováním vzájemné kooperace mezi partnerskými univerzitami, udělováním stipendií nadaným studentům a snahy zvýšit celosvětový zájem o evropské vysokoškolské vzdělávání.¹²¹

Rozlišujeme dvě etapy programu Erasmus Mundus, první pro období 2004-2008 a druhou navazující etapu nazývanou také Erasmus Mundus II pro období 2009-2013. Hlavní

---

¹¹⁹ Erasmus University Charter je listina, udělená Evropskou komisí, na jejímž základě je vysokoškolská instituce oprávněna k účasti v programu Erasmus. Přidělení této listiny je podmíněno schválením žádosti o EUC.

¹²⁰ Dostupné na <http://www.naep.cz/index.php?a=view-project-folder&project_folder_id=34&>

¹²¹ Dostupné na <http://www.naep.cz/index.php?a=view-project-folder&project_folder_id=84&>

cíle programu zůstávají nadále stejné, pouze došlo k nezbytným úpravám, k začlenění inovací a nových možností rozvoje spolupráce, zejména co se doktorandských studií týče.

Francie i Česká republika, jako členské země Evropské unie, jsou zapojeny do tohoto programu rozvoje spolupráce s mimoevropskými zeměmi ve vysokoškolské oblasti.

Obě země jsou rovněž součástí dalších programů Evropské unie jako například Tempus IV¹²² a programu Leonardo da Vinci¹²³.

Ministerstvo v ČR důsledně apeluje na vysoké školy, aby se aktivně zapojovaly do programu Erasmus i do dalších vhodných programů Programu celoživotního učení, které podporují mezinárodní spolupráci, a do programů EU zaměřených na spolupráci se třetími zeměmi. *„Vysoké školy mají podporovat nadále mobilitu svých studentů, akademických i administrativních pracovníků, zlepšovat systémy uznávání částí studia i kvalifikací získaných v zahraničí, plně využívat možností kreditového systému ECTS a zvyšovat svoji konkurenceschopnost přijímáním zahraničních studentů a působením zahraničních učitelů.“*

---

¹²² Program Tempus VI podporuje modernizaci vysokého školství v partnerských zemích prostřednictvím spolupráce a partnerství vysokých škol. Jedná se především o regiony východní Evropy, Středozemního moře, západního Balkánu a centrální Asie. Tempus VI je rozpracován pro období 2007-2013.

¹²³ Program Leonardo da Vinci se vztahuje na oblast celoživotního vzdělávání, je zaměřen na odborné vzdělávání a odbornou přípravu na jiné než vysokoškolské úrovni.

Závěr

Závěrem je třeba vyzdvihnout a zhodnotit nejdůležitější poznatky celé práce. Hlavním bodem bylo srovnání francouzského a českého vysokoškolského systému, neboť v tomto případě mohu čerpat i z vlastních zkušeností. V práci jsou tedy zachyceny základní aspekty terciárního vzdělání obou zemí. Dále práce obsahuje zapojení Evropské unie a mezinárodní spolupráci zejména v oblasti terciárního školství.

Po přiblížení a představení francouzského i českého vzdělávacího systému a právního rámce, lze konstatovat určitá specifika a shody. Hlavní odlišnosti, co se legislativy týká, spočívají zejména v tom, že úsek francouzského školství je kodifikovaný ve Školském zákoníku, který sjednocuje základní principy školství od primárního až po terciární vzdělávání včetně postavení všech pedagogických pracovníků, druhů vysokých škol, typů studia, přijetí ke studiu atd. Naopak česká právní soustava je roztržštěnější, školský zákon obsahuje základní úpravu školství v České republice, přičemž vysokoškolské vzdělání a postavení vysokých škol je upraveno samostatným zákonem. Obecně se tedy jeví francouzská právní úprava přehlednější.

Zajímavostí je, že francouzským zákoníkem je upraven i univerzitní život, včetně kulturních a sportovních akcí pro studenty. Zákoník tedy jasně vymezuje povinnost zajištění mimoškolních a doplňkových aktivit ze strany francouzských vysokoškolských institucí; Na rozdíl od francouzské právní úpravy je českými zákony stanoven pouze proces vzdělání; ale i přesto lze říci, že české univerzity se snaží zajistit ve většině případů dle zaběhnutých zvyků kulturní a sportovní vyžití pro své studenty, avšak poskytování těchto služeb nedosahuje stejné míry a úrovně jako na francouzských vysokoškolských institucích.

Z pohledu systému terciárního školství rozlišujeme v České republice 2 různé typy terciárního vzdělávání (vyšší odborné školy, vysoké školy), kdežto ve Francii až 4 (univerzitní vzdělání, vyšší odborné školy technicky zaměřené, odborné vysoké školy spolu s „grandes écoles“ a přípravné třídy pro grandes écoles). Obecně lze spatřovat ve francouzském systému větší a rozmanitější nabídku typů i druhů vysokoškolských institucí s mnohem větší možností výběru nejrůznějších oborů. Rozdělení tamního vysokoškolského vzdělání je velmi konkrétní, striktní a precizní, podle budoucího zaměření. České terciární školství je založeno na jednodušším, méně komplikovaném systému, v čemž shledávám výhodu přehlednosti a spolu s ní i výhodu transparentnosti. V souvislosti s tímto vidím rovněž přínos pro absolventy, kteří mohou nalézt uplatnění i v příbuzných oborech. Vyznání a orientace v různých typech

francouzských škol, jejich rozdílném absolvování a způsobu přijetí je velmi náročná a způsobuje nemalé problémy i samotným francouzským studentům i širší veřejnosti.

U obou zemí se shodně rozlišuje univerzitní a neuniverzitní charakter vysokých škol, avšak je třeba zdůraznit, že každá země chápe význam tohoto označení odlišně. V České republice u rozdělení záleží především na typu studijního programu a členění vysoké školy na fakulty, kdežto ve Francii je striktně zákonem stanoveno, které druhy vysokých škol spadají do té či oné skupiny.

Česká republika i Francie mají shodnou podmínku pro přijetí ke studiu - úspěšné ukončení středoškolského vzdělání maturitou. U českých vysokých škol je ve většině případů vyžadováno prokázání dalších předpokladů ke studiu, většinou pomocí přijímacích zkoušek. V případě francouzských vysokých škol je tomu naopak, uchazeč je přijat na základě maturity, prokázání dalších studijních předpokladů se vyžaduje jen u některých škol neuniverzitního charakteru.

Rozdělení studia do tří typů studijních programů je dalším společným znakem, který byl zaveden ze stran obou zemí v rámci cílů sblížení vysokého školství stanovených na mezinárodní úrovni.

V návaznosti na všeobecnou tendenci států harmonizovat vzdělávací systémy se Česká republika i Francie aktivně podílejí na mezinárodní spolupráci, která se uskutečňuje prostřednictvím přijímání deklarací a pořádáním konferencí nebo summitů. Předmětem těchto společných setkání je stanovení společných postupů a cílů harmonizace, jejich výsledkem bývá zpravidla přijetí různých programů a komuniké. Důraz při spolupráci je kladen především na oblast celoživotního vzdělávání, vytvoření Evropského prostoru vysokoškolského vzdělávání, zajištění kvality a spolupráce týkající se uznávání dokladů a využívání kreditů, mobilitu a v neposlední řadě na externí kontrolu kvality školství.

Terciární vzdělávání (i školství obecně) spadá pouze do doplňkové politiky Evropské unie, tudíž hlavní kompetence na tomto úseku zůstávají jednotlivým členským státům. Jelikož se ale jedná o oblast důležitou, je zde záměr a snaha Evropské unie o sblížení jednotlivých vzdělávacích systémů z důvodu usnadnění mobility a uznávání dosaženého vzdělání a diplomů v rámci členských zemí. Mobilita - zahraniční výměnné programy jsou iniciovány a podporovány především ze strany Evropské unie, která je ve většině případů zastiťuje. Samotné státy se snaží uzavírat vzájemné dohody, účastnit se a spolupracovat na různých programech a projektech podporujících školství a podnikat jednotné kroky ve vytyčených cílových oblastech, aby bylo dosaženo efektivního sblížení v oblasti vzdělávacích systémů.

V posledních letech došlo i k významnému rozvoji francouzsko-českých vztahů, k rozšíření spolupráce mezi oběma státy, sblížení kultur zemí a zejména na území České republiky vznikly nejrůznějších instituce, které umožňují poznat odlišnosti a specifika francouzské kultury, jazyka, umění i způsobu života.

Jako student tuto snahu České republiky i ostatních zemí na zapojení v mezinárodní spolupráci vítám. Velký přínos spatřuji v podpoře mobility studentů a akademických pracovníků, jelikož přináší možnost získat zajímavé zkušenosti a poznat odlišné systémy vzdělání. Pokračování a prohlubování další mezinárodní spolupráce je žádoucí k snazšímu uznávání dokladů o dosaženém vzdělání a studia obecně, jenž příznivě ovlivní oblast propojení evropského trhu práce. Při sblížování vzdělávacích systémů je třeba postupovat opatrně, s ohledem na specifika jednotlivých států, neboť ta vyplývají ve většině případů z tradic a kulturní identity národa.

Zdroje

Monografie:

CAMPBELL, Carolyn a kol. *Evropská univerzita: Příručka institucionálního přístupu ke strategickému řízení, k řízení kvality, k evropské vysokoškolské politice a k akademickému uznávání kvalifikací*. 1. vydání. Praha: Centrum pro studium vysokého školství, 2000. 52 s.

ČERYCH, Ladislav a kol. *České vzdělání a Evropa*. Strategie rozvoje lidských zdrojů při vstupu do Evropské unie. Praha: Vydavatelství Tauris, 1999.

FIALA, Petr, PITROVÁ, Markéta. *Evropská unie*. 1. vydání. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2005. 743 s.

GADASOVÁ, Dalimila. *Veřejná správa, část zvláštní (vybrané úseky)*. 1. vydání. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1999. 245 s.

JURÍNKOVÁ, Jana a kol. *Správní právo – zvláštní část*. Brno: Masarykova univerzita, 2004.

KLIMEŠOVÁ, Andrea. *Jak žijí a učí se mladí Evropané*. Praha: Univerzita Karlova, 2000.

NEDOROST, Libor a kol. *Právní úprava vysokého školství*. Praha: Eurolex Bohemia, 2003.

PRŮCHA, Petr, POMAHAČ, Richard. *Lexikon správní právo*. 1. vydání. Ostrava: Sagit, 2002.

SKULOVÁ, Soňa a kol. *Správní právo (zvláštní část)*. Brno: Vydavatelství Masarykovi Univerzity, 2003. 348 s.

SLÁDEČEK, Vladimír. *Obecné správní právo*. Praha: Nakladatelství Aspi, a.s., 2005.

TICHÝ, Luboš. *Evropské právo*. Praha: C.H.Beck, 2004.

VALENTA, Jiří. *Školské zákony s komentářem a prováděcí předpisy*. Olomouc: Anag, 2005

Články:

KADEČKA, Stanislav. K novele zákona o VŠ. *Právní zpravodaj*, 2001, č. 6.

KADEČKA, Stanislav. Poznámky k zákonu o VŠ. *Právní zpravodaj*, 2001, č. 10.

KADEČKA, Stanislav. Veřejná správa vysokého školství v ČR. *Právní obzor*, 2000, č. 5.

STEHLÍK, Václav. Vybrané otázky uznávání kvalifikace v komunitárním právu. *EMP*, 2001, roč. X, č. 2, s. 15-20.

TONDLOVÁ, Karla. Průběh reformy vzdělávání bude hlídat Evropská unie. *Týdeník školství*, 2005, roč. XIII, č.34, s.1.

Právní předpisy:

Legislativa České republiky

Listina základních práv a svobod, Usnesení předsednictva ČNR ze dne 16. 12. 1992, o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č.111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdější předpisů

Vyhláška č.10/2005 Sb., o vyšším odborném vzdělávání a vyhláška č. 470/2006 Sb., kterou byla předchozí vyhláška změněna

Vyhláška č.42/1999 Sb., o obsahu žádostí o akreditaci studijního programu

Vyhláška č.342/2002 Sb., o postupu a podmínkách při zveřejnění průběhu přijímacího řízení na vysokých školách, jak vyplývá ze změn provedených vyhláškou č.276/2004 Sb.

Sdělení Ministerstva zahraničních věcí ČR č. 17/2008 Sb.m.s., o sjednání Programu dvoustranné spolupráce mezi vládou České republiky a vládou Francouzské republiky v oblasti školství a jazykového vzdělávání na léta 2008 – 2010

Sdělení Ministerstva zahraničních věcí ČR č. 60/2000 Sb.m.s., o sjednání Úmluvy kvalifikací týkajících se vysokoškolského vzdělávání v evropském regionu

Ústav pro informace ve vzdělávání, oddělení Eurydice. *Struktury systémů vzdělávání a odborné přípravy v Evropě, Česká republika*. Vydání 2009/10, EURYDICE.

Evropská komise. Organizace vzdělávací soustavy České republiky 2008/09. EURYDICE.

Statut akreditační komise schválený Vládou ČR usnesením č. 744 ze dne 28. července 2004

Statut akreditační komise pro vyšší odborné vzdělávání, vydaný ministerstvem 14. května 2007

MŠMT: Bílá kniha terciárního vzdělávání, verze projednána vládou 26. 1. 2009

Dostupné na < http://www.upol.cz/fileadmin/user_upload/LF-dokumenty/BKTV.pdf>

Legislativa Francouzské republiky

Code de l'éducation, Version consolidée au 31 mars 2011

Loi n°2005-380 du 23 avril 2005 d'orientation et de programme pour l'avenir de l'école, Version consolidée au 24 avril 2005

Loi n° 93-1313 quinquennale du 20 décembre 1993 quinquennale relative au travail, à l'emploi et à la formation professionnelle

Loi n° 89-486 d'orientation sur l'éducation du 10 juillet 1989

Loi n°2007-1199 du 10 août 2007 relative aux libertés et responsabilités des universités

Lombardi, Luisa. *Structure des systèmes d'enseignement et de formation en Europe – France*. Version 2009/10, EURYDICE.

Commission européenne. *Fiche nationale de synthèse des systèmes d'enseignement en Europe et des réformes en cours*. Édition 2009, EURYDICE.

Commission européenne. *Organisation du système éducatif en France 2007/08*. EURYDICE.

Legislativa Evropské unie

ROZHODNUTÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY č. 2317/2003/ES ze dne 5. prosince 2003, kterým se zavádí program pro zlepšování kvality vysokého školství a pro podporu mezikulturního porozumění prostřednictvím spolupráce se třetími zeměmi (Erasmus Mundus)

SPOLEČNÁ ZPRÁVA RADY A KOMISE, pro rok 2010 o pokroku při provádění pracovního programu "Vzdělávání a odborná příprava 2010" 1) (2010/C 117/01)

ROZHODNUTÍ RADY ze dne 29. dubna 1999, kterým se přijímá třetí fáze celoevropského programu spolupráce v oblasti vysokého školství (1999/311/ES)

STANOVISKO VÝBORU REGIONŮ ke sdělení Evropské komise "Mobilizace inteligenčního potenciálu Evropy: možnost pro univerzity plně přispět k Lisabonské strategii" (2006/C 81/05)

NÁVRH USNESENÍ Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě o mobilizaci inteligenčního potenciálu Evropy: možnost pro vysoké školství plně přispět k Lisabonské strategii (2005/C 292/01)

VÝZVA k předkládání návrhů - EACEA /06/08 týkajících se provádění Akce 4 v roce 2008 Erasmus Mundus akční program Společenství pro zlepšování kvality vysokého školství a pro podporu mezikulturního porozumění prostřednictvím spolupráce se třetími zeměmi (2008/C 55/13)

STANOVISKO EVROPSKÉHO HOSPODÁŘSKÉHO A SOCIÁLNÍHO VÝBORU k návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí akční program pro zlepšování

kvality vysokoškolského vzdělávání a pro podporu mezikulturního porozumění prostřednictvím spolupráce se třetími zeměmi (Erasmus Mundus), (2008/C 204/18)

ROZHODNUTÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY č. 1298/2008/ES ze dne 16. prosince 2008, kterým se zavádí akční program Erasmus Mundus 2009-2013 pro zlepšování kvality vysokoškolského vzdělávání a pro podporu mezikulturního porozumění prostřednictvím spolupráce se třetími zeměmi

Internetové zdroje:

<http://blisty.cz>

<http://eacea.ec.europa.eu>

<http://europa.eu>

<http://www.akreditacnikomise.cz>

<http://www.alliancefrancaise.cz>

<http://www.bon-mot.cz>

<http://www.businessinfo.cz>

<http://www.csvs.cz>

<http://www.edu.cz>

<http://www.educnet.education.fr>

<http://www.enseignementsup-recherche.gouv.fr>

<http://www.epravo.cz>

<http://www.eukvalifikace.cz>

<http://www.euroguidance.cz>

<http://www.europarl.europa.eu>

<http://www.europass.cz>

<http://www.euroskop.cz>

<http://www.eurydice.org>

<http://www.france.cz>

<http://www.francophonie.org>

<http://www.ifp.cz>

<http://www.legifrance.gouv.fr>

<http://www.mfcr.cz>

<http://www.msmt.cz>

<http://www.naep.cz>

<http://www.nuov.cz>

<http://www.radavs.cz>

<http://www.tydenik-skolstvi.cz>

<http://www.uiv.cz>

<http://www.vysokeskoly.cz>